

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 4. XV aastakäik

TEATAJA

16. veebruaril 1940

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 3.50
Poolaastas . . .	2.00
Välismaale . . .	7.00
Poolaastas . . .	4.00

Toimetus ja talitus

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . . .	kr. 40.00
1/2 "	22.00
1/4 "	12.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Tööstuse olukord aastavahetusel. Palgalise puhkeaja pikendamine. Laoseisud kaubanduses. Eesti ja Leipzigi mess. Kapitalide Eesti rahvamajandusele kindlustamise ja nende väljaveo tõkestamise määrus. Uusi maksukomisjonide kaasistujaid. Väliskaubanduslik informatsioon. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Äride register. Välisbörsid. Kaubahindu. Toiduainete turg. Tallinna börsikursisedel.

K A S K on ainus Eestile omapärane mööbli-
materjal.

LUTERMA kvaliteet- ja standardmööblid kirjust
ja lihtsast kasest on saadaval mitmes
toonis poleeritult, lakeeritult ja
vahatatult.

A/S. A. M. LUTHER'I

esinduskauplus:

Tallinn, Vana Posti 9, telefon 446-16

E s i n d a j a d:

Tartus: Tartu Eesti Majanduse Ühi-
sus, Suurturg 9, tel. 35-70

Pärnus: A/S. Heinr. Puls, Kuninga 19,
tel. 2-56

Võrus: Joh. Salveste, Jüri 24, tel. 1-32

Petseris: Paul Mägi & E. Nassar,
Turuplats 16, tel. 1-15

Türil: Türi Majandusühing, Viljandi 7,
tel. 76

Rahvusvaheline

Leipzig kevadmess

3.–8. märtsini

Mustrimess peetakse 24 messihoones, südalinnas. Ühel ajal sellega korraldatakse BUGRA masinate mess. Osa tehnilise messi ületoomisega südalinna kujuneb ka mustrimess laiaulatuslikumaks.

Eesti väljapanekud

(1. tööstus-, 2. põllumajandus-, 3. piiritus-, 4 rakenduskunsti-, 5. keraamika-, 6. mänguasjadetööstuse ja 7. mitmesuguseid muid tooteid.) Esineb 25 väljapanijat kaubamaja Schiedli ruumes, turul.

Tunduvad sõiduõhinna soodustused – Eestis, Lätis, Leedus ja Saksamaal.

Informatsiooni, soodustuskaarte ning vastuseid järelepärimistele ja tasuta viisumeid kuni 14. veebruarini kui ka teateid korteriküsimuste asjus annab:

Herbert E. Renter,

Tallinn, Lai 27/29, 6. Telef. 478-35. Kella 11–13 iga päev.

Tööstuse olukord aastavahetusel

Sotsiaalsete koormiste tõus ja takistused toorainete saamisel raskendavad tööstuse tootmistegevust. Kas on aeg elustandardi tõstmiseks?

31. jaanuaril kanti ette töösturite esindajate poolt peaministrile, majandusministrile ja sotsiaalministrile alljärgnevad seisukohad tööstuse olukorra ja üldise palgapoliitika kohta, silmas pidades tööstuse olukorra kujunemist läinud aasta sügisest peale ja nende tegurite arengut, mis sellele olukorrale hakkavad mõju avaldama veel raskemal kujul kui seni.

Püüdes säilitada töömahtu ligineval talvel paigutasid tööstuslikud ettevõtted läinud suve lõpul oma vabad rahasummad ja siinsetelt pankadelt saada võidud krediidid puutumata toor- ja abimaterjalide tagavaradesse, võttes enda peale suure rahalise koorma pankadele maksetavate protsentide ja laenude kindlustamise kulude näol. Seisukorda raskendas asjaolu, et kaupade saamiseks endistelt varustajatelt tuli nende hind ette saata ja vanad arved ära õiendada.

Alludes hra majandusministri määrustele hindade endisel tasemel hoidmise asjas kaotab töösturkond suuri summasid oma saaduste madalate hindadega turustamise läbi ajal, kus uute toor- ja abimaterjalide saamine läheb päev-päevalt raskemaks ja nende hinnad sageli üle 100% on tõusnud.

Õige tunduvad on need raskused ning aja- ja rahakulud, mida üksikud vabrikud või alade viisi ühinenud ettevõtted kannavad toorainete hankimisel välismaalt ja kauba müütmisel sinna.

Tööstuse rahaliste ohvritega pidurdati hindade tõusu siseturul ja säilitati seega palgarahu kõikidel aladel, kahjuks mitte aga suurtööstuses eneses.

Hoolimata sellest, et paljudes ettevõtetes töölise palvel ja hra sotsiaalministri tungival soovil hulk töölisi ebaproduktiivselt kohal peeti, raskendati tööstuse seisukorda kogu sügise kestnud palgatõstmise aktsiooni kaudu.

Elukalliduse tõusu motiivil esitas tööliskond peagu kõikides käitistes ülemäära kõrged (20—30%) palgatõstmise nõuded. Vähemais ettevõtteis suudeti nõudjaid rahuldada 3—5%-lise palgalisaga, aga suuremais vabrikuis, kus kergemini mõjule pääsevad optimistide tuntud kinditused, et sõja puhul vabrikud kergelt ja õige rikkalikult teenivad, arendati töötüüsiid vastavasse komisjoni viimiseni, kus rõhutati tarvidust

tõsta töölise elustandardit ja seda just kiiresti praegusel ajal.

Kahjuks on mitmel juhul komisjoni enamus ülehinnanud vabrikute maksu- ja kandevõimet ja on rahuldanud töölise nõudmisi suuremal määral kui meie üldmajanduslikud olud seda õigustavad.

Nagu Riigi Statistika Keskbüroo andmed ja meie poolt kontrollitud Tallinna turuhindade varal koostatud tabelid näitavad, ei ole elukallidus kuni käesoleva ajani veel eriti tunduval määral mõjule pääsnud.

Elumaksumuse üldindeks (1913=100) on küll R. Stat. Keskbüroo andmeil läinud aasta juulikuul 112-lt tõusnud novembris 114 ja detsembris 116,2 peale, kusjuures töölise büdžetis suurima osatähtsuse (41—54%) omav toitluse indeks on 105-lt tõusnud 107,4 peale, riietuse (osatähtsus 11—14,3%) indeks 140-lt 153,1 peale, lõbustuse indeks 161-lt 168-le.

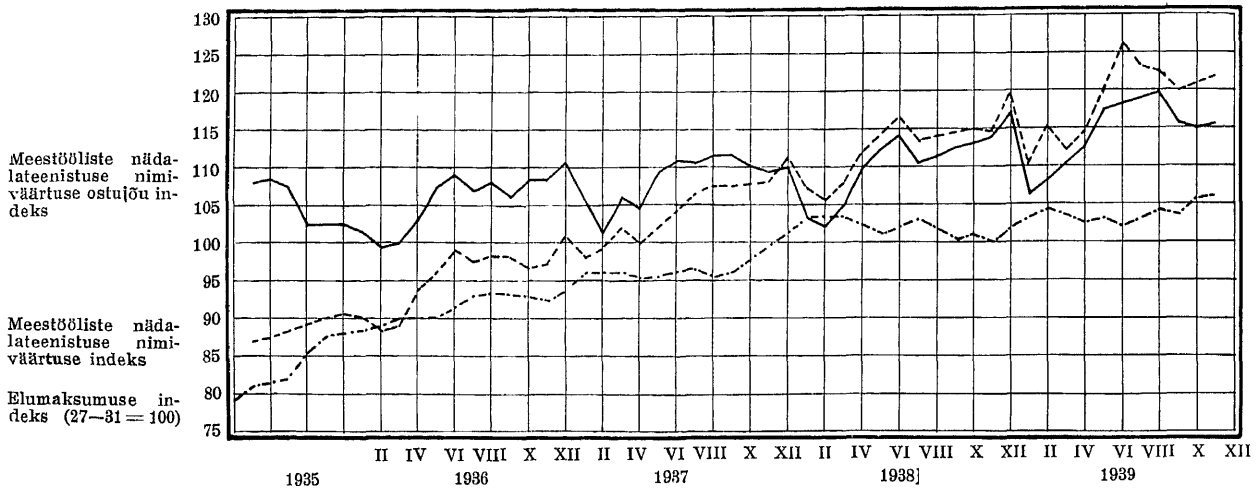
Siin olgu tähendatud, et riietuse indeksi tõus tööliskonda puudutas kõige vähem koormavalt, sest see oli tingitud, meie hindamise järgi, kõrgetest töötasudest rätsepate juures, kes olid ülekoormatud sesoonsete tellimistega jõukamate kodanike ja ümberasujate poolt. Valmisriieteärides ja pesukauplustes Tallinnas, kus tööliskond rõhuvas osas oma tarvidusi riietuse alal rahuldab, ei olnud hinnad kuni aasta lõpuni märgatavalt tõusnud.

Lõbustuse indeksi tõus on tingitud viina hinnast ja tubakasaadustelt võetavast riigikaitse maksust. Selle indeksi muutus ei tohiks olla palgakõrgenduse motiiviks.

Kuigi elumaksumuse üldindeks juulikuust detsembrini 4,2 punkti võrra on tõusnud, jääb see ikkagi 1929. a. kevadekuude indeksi ligidale, mis kõikus 113 ja 114 ümber. Tol ajal oli aga suurtööstuses meestöölise keskmine tunnitasu vaid 37,2 senti ja naistöölistel 22,8 senti ning nädalateenistuse ostujõu indeks nii meestel kui ka naistel oli 101 ligidal.

Kuna möödunud novembris keskmine tasu oli meestel 45,9 senti ja naistel 28,3 senti tunnis ning nädalateenistuse ostujõu indeks oli 115,2, resp. 116,6, siis võime õigustatult kinnitada, et sügisel puudus alus ülaltähendatud palgakõrgenduse nõudmiseks elukalliduse motiivil.

Elumaksumuse, meestööliste nädalateenistuse nimiväärtuse ja ostujõu indeksid 1927.—1931. a. keskmine = 100

Ka paistab meile nurin korterikitsikuse ja -kalliduse kohta liialdatud olevat. Selles osas võiks juttu olla ainult oludest Tallinnas ja põlevkivirajoonis, kuna teistes linnades sel küsimusel ei ole mingit olulist tähtsust. Ka Tallinnas on odavamate korterite arv linna 1939. a. Statistika Aastaraamatu lk. lk. 78 ja 80 andmeil viimase nelja aasta kestel 7,5% võrra tõusnud.

Kui 1935. a. märtsis oli kortereid üüriga kuni Kr. 27,5 kuus arvult 36.898, siis 1939. a. märtsis oli neid 39.640. Kindlasti tõusis nende arv veel 1939. a. jooksul.

Ajalehed tõid 13. jaanuaril s. a. teateid, et üürid kööktubades on tõusnud 28—35%, 1 toa ja köögiga kortereis 27—38% ning 2 toa ja köögiga kortereis 18—34%, võrreldes 1935. aas-

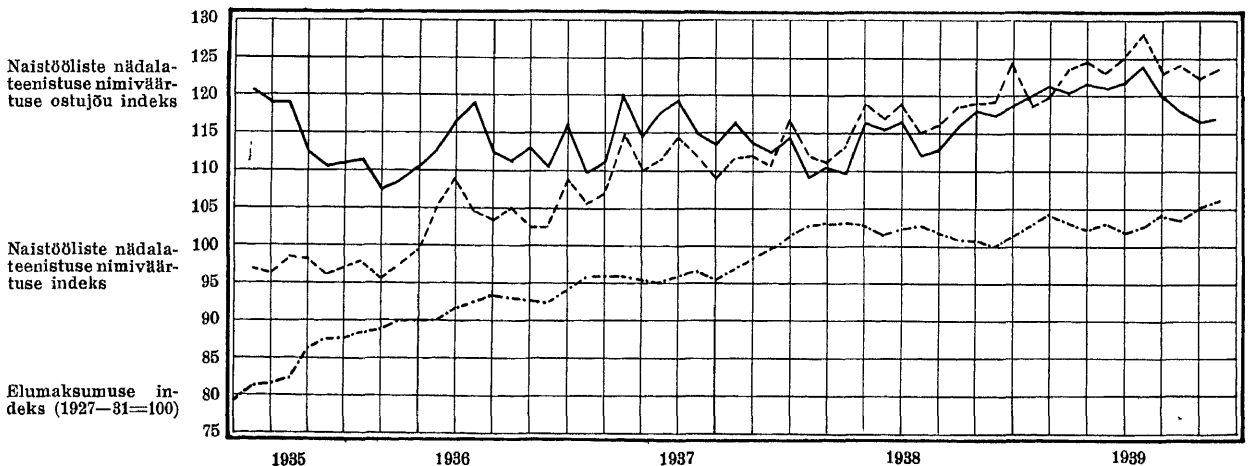
taga. Samal ajavahemikul olevat ehitus 25% võrra kallinenud.

Säärane korterite kallinemine ei tarvitse meie arvates põhjustada veel mingit erilist häiret suurtööstuse tööliste keskel, sest meestööliste aasta keskmine tunniteenistus on 34,2 sendilt 1935. a. tõusnud 45,9 sendini 1939. a. novembris või ca 32%. Ja korterikulu nõuab kõigest 19,5—24,4% nende büdjetist.

Kui kahetoalise korteri üür 1935. a. oli näiteks 20 krooni ja see tõusis 1939. a. novembriks 35% võrra, s. t. 27 krooni peale, siis kulutas meestööline suurtööstuses

1935. a.	2000 : 34,3 = 58 ja
1939. a. novembris	2700 : 45,9 = 59

Elumaksumuse, naistööliste nädalateenistuse nimiväärtuse ja ostujõu indeksid 1927.—1931. a. keskmine = 100

töötundi üüri tasumiseks, s. o. kõigest 1,7% rohkem, majades, mis just tööliste palkade tõusu läbi on läinud 25% kallimaks.

Eespool toodud andmeist tööliste toitluse, riietuse, korteriolude, elumaksumuse üldindeksi, teenistuse kõrguse ning selle ostujõu indeksi kohta peame järeldama, et vabatahtlikud kokkulepped 3—5%-liste palgakõrgenduste asjus Eestis pidid küllaldaselt rahuldama ajakohast tarvet.

Palkade suuremal määral tõstmine tähendaks otsekoheselt tööstustööliskonna elustandarditunduvat tõstmist, mille osaliseks kõik teised kodanikud Eestis, arvult üle miljoni ehk 85% kogu rahvast, meie arvates praegustel erakordselt rasketel aegadel mingil tingimusel saada ei või.

Peale otsese palgatõstmise on ette näha veel järgmisi suuri väljaminekuid tööstustööliste tasude arvel.

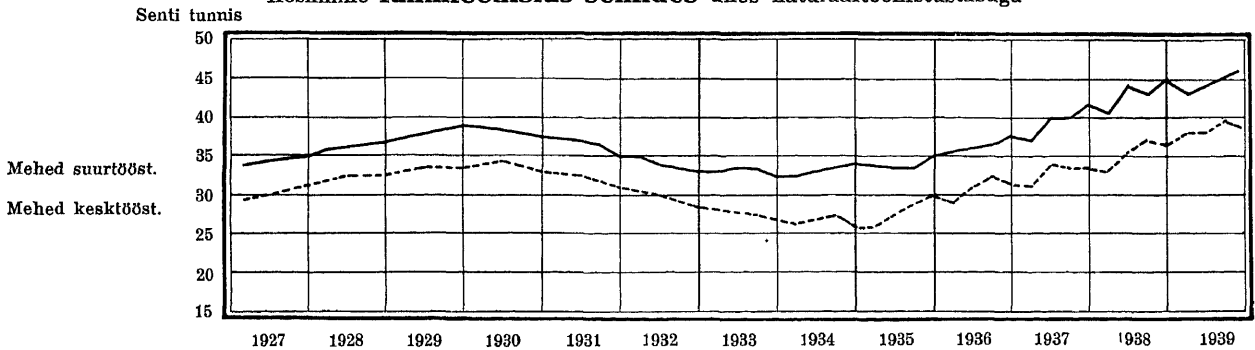
Teatavasti on kehtimas vanade tööliste kaitse- ja toetusseadus, mis tööstusele ligikaudu 1,5% koormatust tööliste töötasu arvel juure toob. Poolel teel on lasteabiraha seadus, mis tööstuselt nõuab 4% tööliste ja ametnike palgast. Õppimata töölistele aga, kel näiteks on 3 last, tähendab see palga tõstmist 25% võrra.

Lubatud on ka uus haiguskindlustuse seadus, mis tööstureile tootab vähimalt 0,5% lisakulu. Tulemas on palgalise puhkeaja seadus, mis praegu 2,46% lisakulu palgast viib vähimalt 3,54% peale, seega tekitab töötuluskulude kasvu 1,1% võrra. Pikemat aega on Sotsiaalministeeriumis päevakorral vanaduse, invaliidsuse ja surma puhuks kindlustamise seadus, mis tööstusele tooks vähimalt 6%-lise lisakulu. Kokku need 5 uut sotsiaalseadust tõstavad töötlemiskulusid vähimalt 13,1% võrra.

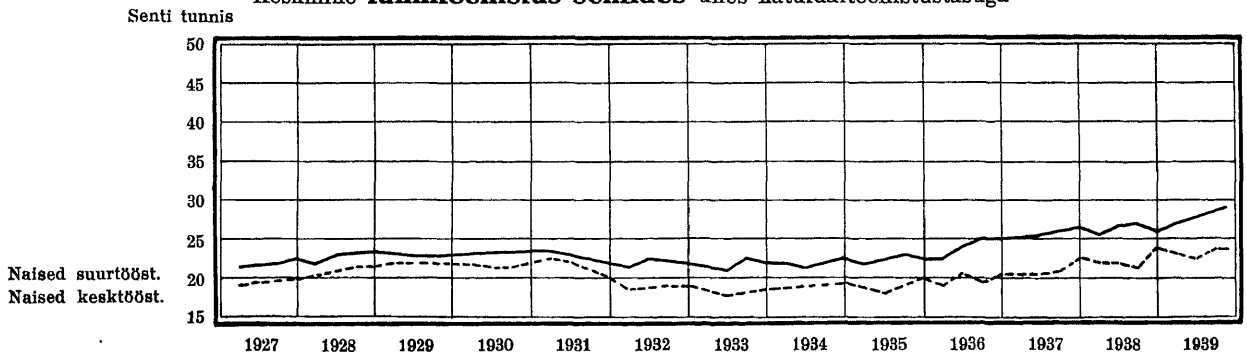
R. Stat. Keskbüroo andmeil oli 1939. a. suurja kesktööstuses kuu kohta keskmiselt 60.240 töolist, kelle töötasu ulatus 44,4 milj. kroonini aastas.

Hinnates sügisel teostatud ja veelgi võimalikke palkade tõuse ning tööstuse ratsionaliseerimisest tingitud töötasude suurenemist kokku 10% peale ning arvates, et 6.000 töolist lahkub suur- ja kesktööstusest töömahu vähendamise põhjustel, võime oletada, et töölistikond ka 1940. a. saab palgana 44,4 milj. krooni. Kui teostatakse eespool loetletud sotsiaaluundused, tõuseb tööstuse lisakulu palga arvel 5,8 milj. krooni, kuid arvestades kulusid, mis tekivad seoses nende seaduste rakendamisega käitistes enestes, võib liialdamata kogu lisakulu hinnata 6 milj. kroonile.

Keskmine tunniteenistus sentides ühes naturaalteenistustasuga

Keskmine tunniteenistus sentides ühes naturaalteenistustasuga

Viimasel ajal tõstetud palga ning juuretuleva 13,1% lisakoormatuse mõju tööstussaaduste hindade kujundamisele on praegu väga raske ette kalkuleerida. Kindel näib olevat, et see vististi ei jää alla 20—25%, sest palkade ja sotsiaalkoormatuse kaudu tõusevad ka kodumaalt saadavate toor-, abi- ja kütteainete hinnad. Kuna välismailt saadavad toorained hinnas sageli on tõusnud üle 100%, siis peavad nendest valmistatud saadused ligemal ajal sedavõrd kalliks minema, et põllumajandusest elatuv tarvitajaskond, mida Eestis hinnatakse 650.000 hinge, neid seni tarvitatud määral osta ei jõua.

Majandusteade nr. 51/52 — 19. detsembrist 1939. a. lk. 865 andmeist nähtub, et põllumajanduse 1938/39. a. tulukus viis põllupidaja-peremehe teenistuse rekordilise kõrguseni ja nimelt Kr. 2.81 päevas. Selles arvus peitub tema poolt talundisse mahutatud omakapitali protsent ja siit peab ta ammutama enese ja tema ülalpidamisel olevate perekonnaliikmete söögikulu, kes talutööst mõnesugusel põhjusel osa ei võta. Ilma kapitali protsendita jääb peremehele keskmiselt päevaseks töötasuks Kr. 2.07.

Säärase töötasu juure on põllupidaja meie oludes jõudnud riiklike juuremaksudega võile ja munadele, kõrge hinna kindlustamisega nisule ja rukkile, toetuste saamisega riigilt jõusöödale, uudismaa harimise ja metsakasvatuse puhul, odava laenu saamisega maa omandamiseks ja pidamiseks ning peaaegu tasuta õpetuse ja juhtimise osaliseks olles Põllutöökoda konsulentide ja instruktorite poolt.

Ka palgaliste tööjõudude seisukord põllumajanduses ei paku paremat pilti, kuigi põllumajandus töökäte puudusel palku viimse võimaluseni on tõstnud.

Konjunktuuri nr. 60/61 — 1939 lk. 550 andmeil said põllumajanduse abijõud peremehe toidul järgnevaid rahalisi tasusid: aastasulased kr. 31,7 ja naisteenijad kr. 23,20 kuus ehk kr. 1,05 ja 0,80 päevas, kui arvata kuu kohta 30 tööpäeva, sest ka puhke- ja pühapäevadel tuleb neil loomi talitada.

Päevatöölised suvistel töödel said peremehe toidul: mehed kr. 2,55 ja naised kr. 2,04 päevas. Ainult heinaajaks ja viljakoristamiseks palgatud meestele makseti kr. 2,75 ja naistele kr. 2,27 — 11,7-tunnilise tööpäeva eest.

Kui silmas pidada, et 4—5 kuu jooksul selleselgelt teenitud rahaga õige tunduv osa põllumajandusse kuuluvast kodanike perest end peaaegu ilma lisateenistusega peab ületalve hoidma, siis ei või siin eeldada suurt ostujõudu kallivate tööstussaaduste omandamiseks.

Ei ole loota, et need maad, kuhu me nüüd sõja ajal põllumajandussaadusi peame müüma, suudaksid ja tahaksid maksa kõrgemaid hindu, mis tunduvalt tõstaksid põllumajanduse tulukust, kust nii peremees kui ka sulane saaksid ammutada kõrgemat päevatasu.

Ka ei ole loota, et nüüd või ligemal ajal tõuseksid sissetulekud:

majateenijate ja vahelduva tööalaga kodanike liigis, kuhu kuulub üle 86.000 hinge, või

riigi- ja ühiskondlikust teenistusest oleneva 62.000 kodaniku juures või

kaubanduse ajal end elatava 44.000 kodaniku juures, või

transport- ja sideteenistuses seisvas 37.000-hingelises peres.

Ennem võib karta, et kõikides kodanike kihtides, alates põllumeestest kuni majateenijateni, sissetulekute vähenemine nähtavale tuleb ja seal sunnitud ollakse oma tarvidusi ja heaolu piirama.

Meie arvates ei ole õige, et nüüdsel erakordselt raskel ajal väike osa Eesti kodanikest — nimelt 50.000 kuni 60.000 suurtööstuse töölise — teiste kodanike kihtidega võrreldes erilisel soodustatud seisukorda asetatakse nende elustandardi tõstmise läbi, kuna teistel kodanikel mingit väljavaadet ei ole oma olukorra parandamiseks.

Me kahjuks ei näe allikaid, kust peaksid tulema summad tööstustöölise elustandardi tõstmiseks. Tööstuse senised kasud seda küll ei võimalda.

Riigi Statistika Keskbüroo arvestusel on eesti tööstusse mahutatud kapital viimase kolme aasta jooksul keskmiselt teeninud 1,2% aastas. Seda kapitali oli 1938. a. juba üle 93 milj. krooni.

Suurem osa ettevõtteid on otsa otsaga kokku ajanud, ainult üksikud on viimasel aastail üle 10% kasu annud. Kui sealt veel maha arvata 30% ümber riigimaksudeks, siis jääb ka neile hästi töötanud ettevõttele järele väga mõõdukas kapitali protsent.

Meie arvates ei ole õiglane uusi koormatusi suurtööstuse töölise heaks veeretada teiste kodanike kihtide õlgadele, kes sageli veel palju raskemates palga- kui ka elutingimustes peavad elama kui nemad, näiteks töölised väike- ja käsitööstuses ning kogu tööliskond põllumajanduses. Kuna puuduvad igasugused väljavaated sissetulekute suurendamiseks eesti rahva enamiku juures ja palgaolud meie arusaamise järgi paljudel tegevusaladel võivad minna veel hal-

vemaks, siis on rahva enamus õigustatud nõudma, et nüüdsel raskel ajal ka tööliskond suur-tööstuses peaks kandma teatavaid ohvreid, pidurdades oma nõudmisi elutaseme tõstmisel.

Suurendades töötasusid ning lühendades tööaega ja tõstes nüüdsel erakordselt raskel ajal elustandardit sotsiaalseaduste abil tööstustöölilistele peab süvenema vahe linna ja maa olude vahel ning tõusma tung linnadesse asumiseks ajastul, kus maal niikuinii on kibe töökäte puudus. Seega kasvavad raskused ühiskonnale ning kõvenevad pahed, millede vastu on seni katsutud võidelda.

Nendest raskustest ülepääsmiseks oleks tarviline:

Pidurdada tööpalkade tõusu suurtööstuses. Juhul, kui möödapääsmatu ainete hindade

tõusu läbi olud toitluse ja riietuse alal peaksid tunduvalt hakkama rõhuma tööliskonda, tuleks elukalliduse mõju eriliste, ajutiselt antavate, lisamaksudega pehmenada.

Tööaja lühendamine palgalise puhkeaja laiendamise läbi tuleks ära jätta põhjusel, et meil hulga pühade tõttu tööpäevade arv aastas teiste tööstusmaadega võrreldes on vähem ja meie kliimaatilised olud elu ülalpidamiseks rohkem tööd nõuavad.

Perekonnaga töövõtjate lisapalga ehk, lühidalt, lasteabiraha seaduse läbi tekitatavat koormatust tuleks vähendada, viies abirahade normi tegeliku elu poolt näidatud piiridesse. Laialdasemad kavatsused sotsiaalkindlustuse alal tuleks lahendamate aegade ni edasi lükata.

Palgalise puhkeaja pikendamine

Suur- ja kesktööstuses ollakse keskmiselt aastas 9 kuud töö ja 3 kuud vaba. Elustandardi hoidmiseks senisel tasemel vajame pingsemat tootmist

Sotsiaalministeeriumi poolt väljatöötatud tööliste palgalise puhkeaja seaduse eelnõu kohta leiab Kaubandus-tööstuskoda, et praegu ei ole soovitatav lühendada töötamise aega tööstuses palgalise puhkeaja pikendamisega. Käesoleva aasta 366-st päevast on tööpäevi 299, aga selle tõttu, et pühade vahele satub kaks laupäeva — 23. märts ja 28. detsember, — kus tuleks töötada ainult 7 tundi, kaob 2 tööpäeva, sest nende väheste tundide pärast vabrikuid harilikult käiku ei lasta, kuna ei ole tasuv soojaks kütta suuri ja kõrgeid kaitiste ruume ja kateldes tekitada kõrget aururõhku. Pealegi on kogemused näidanud, et niisugustel päevadel umbes pooled tööilised töölt puuduvad, tööleilmunuil aga puudub õige tööhoog. Säära- rastes oludes ei ole kaitise käigul mingit tule- must. Seega jääb tööpäevi aastas 297.

Kuna 48-l laupäeval töötatakse 8 tunni asemel 7 tundi ning nelja suure püha eel (uus- aasta, nel-, võidu- ja jõulupüha) 5 tundi, siis tekib normaaltööajast kaotus 48 t. + 3 t. $\times$ 4 = 60 tundi ehk 7,5 päeva. Jääb jä- rele 289,5 tööpäeva.

Arvestades tööpäevade kaotusi mitmesugus- tel põhjustel, nagu haiguste, korterivahetuste, tööle hilinemiste ja teiste säära- raste takistuste tõttu, keskmiselt 4,5 päeva peale ja palgalist

puhkust praegu kehtiva seaduse alusel 6 töö- päevale, mis väheneb juhul, kui valida käi- tise seisakuks nelipüha- või jaanipäeva-nädal, 5 tööpäevani, kujuneb aastaseks tööpäevade ar- vuks 280.

Kui nüüd uue palgalise puhkeaja seadusega määratakse puhkeaja pikkuseks ühele osale töö- listest 1 nädal, teisele — 9 päeva, kolmandale — 2 nädalat, siis kujuneb puhkeae- g lõpuks ikkagi 2-nädalaseks, sest norma- alajal ja stabiilsetes oludes ei vaheta õppinud töö- lised oma kohta kergesti ja seepärast võib enamiku juures eel- dada 6-aastast teenistust. Kui juba tööliste enamusele antakse 2-nädalane puhkeae- g, siis ei saa ka nendega, kes 1 või 3 aastat on kohal olnud, kaitist käigus pidada ja seepärast tuleb neile 2-nädalase etteütle- misega teatada, et nad üldise puhkeaja kestel 6 või 3 päeva eest tasu ei saa. Nii lüheneb tööae- g kaitistes uue seaduse läbi veelgi 6 päeva võrra. Jääb järele vaid 274 tööpäeva.

Tähendab, et Eestis suur- ja kesktööstuse tööilised, arvult umbes 50.000, on 8-tunnilise päevatöö juures aastas 9 kuud töö ja 3 kuud töölt vabad. Väike- ja käsitööstuses ning kau- banduses säära- rast soodsast vahekorda töö- ja vabaaja suhtes võib vaevalt oodata, kõnelemata alatistest töötajatest põllumajanduses,

Töölise poolt esitatavad palganõudmised ja Vabariigi Valitsuse poolt juhitud palgapoliitika taotlevad niisuguse olukorra saavutamist, et tööline võiks perekonda lahedalt ülal pidada. Et rahvaarv ei kahaneks, peab normaalseks perekonnaks arvama perekonna, kus on vähimalt 4 liiget. Enese ja naise ülalpidamiseks ning vähimalt kahe lapse 18-aastaseks kasvatamiseks ja kutsekoolist läbiviitamiseks (lasteabiraha seadus!) peab meil kujundatavates oludes tööstustöölisel kuluma päevas iga hinge kohta: $8.274 : 4.366 = 1,497$ tundi.

Meile paistab, et Eesti kliimaatilised ja majanduslikud olud ei luba kodanikul piirduda säärase vähesa tööajaga rikkaliku toidu, laheda peavarju, korraliku ihukatte, hariduse, vaimsete tarviduste rahuldamise ja muude elumõnustuste ning rahva poliitilise tugevuse saavutamiseks.

Praegu rõhub kogu meie majandust hinna tõus välismaistele toor- ja tarbeainetele. Meie kaupade eest, olgu nad kas metsa-, põllumajandus- või tööstustooted, välisriigis palju kõrgemat hinda ei makseta. Nende väljavedu on meil palju suurema riisikoga seotud kui vedu teistelt maadelt. Selle võrra peame oma tootmishinnad kalkuleerima madalamalt kui võisteldajad seda teha tarvitsevad.

Kõrgemad palgad, lühendatud tööaeg ning nõutud ja lubatud sotsiaalsed uuendused mõjutavad seda hinnapoliitikat vastupidises suunas ja ähvardavad meid viia olukorda, kus me teiste maadega enam võistelda ja sammu pidada ei suuda.

Meie peame veendumusele jõudma, et rahva praeguse elutaseme alalhoidmiseks me juba nüüd palju rohkem ja palju intensiivsemalt tööd peame tegema, et luua küllaldaselt määratud saadusi vähemate kuludega ja madalamate hindadega.

Rahva tarvidused ja nõuded, eriti töölise omad, tõusevad järjest. Ei ole meil erilisel väärtuslikke loodusvarasid, mida kerge vaevaga saab kullaks muuta. Metsa poolest oleme vaesemad Kesk-Euroopa riikidest. Põllumajandus, millest elatub meie rahva rõhuv enamus, nõuab ränka tööd, mille eest tasu on äärmiselt väike. Sinna mahutatud kapital renteerib end viletsalt, niisama kui tööstuse oma, mis viimase 10-ne aasta jooksul on annud keskmiselt vaevalt 1,2%. Meie majanduse ligema tuleviku väljavaated on ebaselged. Ei ole Eestis kellelgi näidata ühtki allikat, kust ammutada hüvesid kodanike nõudluse ja riigi järjest suurenevate tarviduste rahuldamiseks, peale rahva oma töö. Kui muu maailm tegutseb praegu erilise pingutusega harilikust palju suurema töötundide arvu juures päevas, selleks, et kindlustada oma positsiooni rahvaste peres, siis ei tohi Eesti töölikond asetuda erilise seisukorda elumugavuste poolest ja taotleda kõrgemaid sissetulekuid vähema töö hulga juures kui seda saavad teised kodanike kihid kodumaal ja töölised riikides, kellega me oleme sunnitud vahetama oma töö saadusi.

Eelnõu § 3 nõue, milles tehakse kohustuslikuks puhkeajatasu maksa eelneva kolme kuu jooksul normaaltööajal teenitud palga alusel, on väga koormav ja kulu tekitav, sest see nõuab ametkonnalt lisatööd, 3-me kuu palkade ja teenistuse arvestamist, eriti seal, kus töötatakse tükitöö ja töölisrühmade viisi. Tükitöödel katsutakse puhkeaja eel saavutada eriti kõrgeid teenistussummasid, et siis 2 nädala eest saada kõrgemat seisuraha. See aga mõjub ebasoodsalt töö ja saaduste kvaliteedile.

Neil ülal ettetoodud kaalutlustel tuleks seaduse eelnõu teostamine rahulike ja paremate aegade peale edasi lükata.

Laoseisud kaubanduses *)

Kaubandusettevõtete rahvamajanduslikuks eesmärgiks on hüviste varumine tarbimiseks, s. t. hoolitsemine selle eest, et võimalikult kõigjal igal ajal oleks saada vajalisi hüviseid vajalises koguses. Kaupmees teenib esijoones tarbijat (jaekaubandus), kuid tööjaotuslikult arenenud rahvamajanduses muretsseb kaupmees ka tööstusele tootmisvahendeid. Seega arenenud rahvamajanduses on kaubanduse rahvamajandusli-

kuks eesmärgiks ka teatud ulatuses hüviste varumine tootmiseks (hulgikaubandus).

Käesolevas kirjutuses võtame otseselt vaatlusele kaubanduse kui hüviste varuja ehk laondaja.

Üksikkäitise lähtekohalt eraldatakse ladu:

- 1) raudne laoseis,
- 2) optimaalne laoseis,
- 3) teate laoseis.

Raudne seis on minimaalseos, mis peab olema nii kõrge, et on garanteeritud käitise täkistusega edasijuhimine. See on lao osa, mis

*) E. Krepp — Laoseisud kaubanduses — Konjunktuur nr. 62/63 (1/2),

teoreetiliselt kogu käitise kestusel ei muutu rahaks. See omab rakenduskapitali iseloomu ja tuleb finantseerida seepärast omakapitaliga. Selle kõrgus määratakse normaalselt oodatava käibe ja asemelemuretsemise aja järgi. See peab olema vähimalt nii suur, nagu on käive asemelemuretsemise perioodi jooksul.

Läbimüügi kõikumiste ja sortimentide valiku katmiseks peab laoseis ületama raudse seis. Tegelik laoseis peab tenderima n.-n. optimaalse laoseisu poole, mis oma kõrguselt ja koostiselt (kaubaliikidelt ja hinnaseisult) sobib kõige paremini käibega ja tema kõikumistega.

Raudse ja optimaalse seis vahel seisab teate laoseis, mil on kontrolli iseloom ning milleni jõudmisel antakse uus tellimine.

Kaubanduskäitisele tähendab ladu enne kõike muidugi investeeritud kapitali ja kulude probleemi. See selgub kõige paremini järgnevalt paarist arvust. Majandusloenduse andmeil oli meil investeeritud kaubandusettevõtete kaubaladudesse ca 67 milj. kr., mille kasv 7%-ga moodustab ca 4,7 milj. kr. Võrdluseks olgu tähendatud, et samal ajal oli kogu kaubanduse (jae + hulgi) palgaliste töötasu 11,6 milj. kr. Investeeritud kapitali kasviku kõrval on aga jooksvad laokulud (kaupade ladustamine, valvamine, rikkemise kahjud, kaod, väärtuse vähenemised, putukate kahjustused, vargused jne.) olulise tähtsusega. Igatahes mitteotstarbekas laonduspoliitika võib otsustavalt suurendada käitise kulusid ja ohustada tasuvust. Kuivõrd tähtsaks probleemiks on ratsionaalse laonduse küsimus USA-s, selgub asjaolust, et seal pärast maailmasõda tekkis koguni suur laonduse ratsionaliseerimise „hand-to-mouth buying“ liikumine, mis taotles minimaalseid reservladusid n.-n. „peost suhu ostmisega“. Tugevalt ladu vähendavalt mõjuvad kaubasortide piiramine ja normimine. Laonduskulude seisukohalt peab nii tööstus kui ka kaubanduskäitiste laondus, nagu kõik teisedki käitise funktsioonid, taotlema kuluvähesust selleks, et tootmine oleks odavam ja kaubanduses hindlus-% (väljamüügi- ja sisseostuhindade vahe) oleks väiksem.

Ülalähendatud põhimõtted kehtivad täies ulatuses tavaliste aegade kohta. Erakordseil aegadel, mida me praegu elame, tuleb arvestada ka erakordseid põhimõtteid, mis võivad olla koguni risti vastukäivad tavalisil aegadel kehtivaile põhimõttele.

Kui tavalisil aegadel taotletakse võimalikult optimaalset laoseisu igal ajamomendil, siis erakordseil aegadel, mil ähvardab teatud kaupade puudus, soetatakse tagavaru selleks, et rahvamajandust varustada pikale ajale ette. See on

laoseisude erakordne suurendamine ja lausa vastupidine tendents tavalisele põhimõttele, kuid erakordseil aegadel on see põhimõte tingimata vajaline — esiteks käitise tegevuse jätkamiseks ja teiseks tarbijaskonna huvides, kantud soovist võimalikult säilitada senist elutaset. Ei ole kahtlust, et erakordsete tagavarade soetamine nõuab uut kapitalide investeerimist ning toob endaga kaasa kõik finantseerimisraskused, suurendab kulusid ja järelikult tõstab ka kaupade hindu, kuid kõiki neid raskusi tuleb erakordseil aegadel kanda elatustaseme säilitamise huvides.

Käibekiirus (läbimüügikiirus) on suhtarv, mis näitab, kui pika aja jooksul teatud käibe väärtussumma lähtus käitise käibesse ja saabus tagasi käitise. Mida kiirem on käive, seda vähem tarvitab ettevõtja omakapitali ja saavutab enam ning kiiremini kasumit.

Lao käibekiirust mõõdetakse tavaliselt järgmise suhtarvuga:

$$\text{lao käibekiirus} = \frac{\text{käive}}{\text{laoseis}}$$

Tegelikkuses kerkib käibekiiruse mõõtmise juures raskusi, kõigeenamalt asjaolu tõttu, et mõlemad suurused ei ole ühtlaselt väärtustatud. Käive on väärtustatud tavaliselt müügihindadega, laoseis seevastu sisseostuhindadega. Nii saadakse käibekiirus, mis on kõrgem sellest suhtarvust, kui mõlemad suurused oleksid väärtustatud samade hindadega (sisseostu- või müügihindadega). Kuid selle paratamatusega tuleb leppida.

Käibekiirust võib mõõta mitmesuguste ajavahemike jooksul, näit. käibekiirus kuus, nädalas. Tavaliselt mõõdetakse käibekiirust aastas ja seda esijoonel käitise statistikast ja arveasjandusest tingitud põhjusil. Nimelt arvestatakse laoseisude suurust, s. o. teostatakse inventuuri meil enamikus kaubandusettevõtteis kord aastas, äriaasta lõpul.

Järgnevalt võtame vaatlusele käibekiiruse jaekaubanduses (majandusloenduse andmeil 31. 12. 1936 — toim.). Hulgikaubanduse käibekiiruse vaatlusest peame loobuma seepärast, et hulgikaubanduskäive sisaldab ühe ja sama kauba mitmekordseid arvestusi, näiteks kaup on arvestatud esindaja läbimüügina ja hiljem hulgikaupmehe läbimüügina. Tähendab, hulgikaubanduskäive on suurem tsirkuleerivast kauba väärtusest. Hulgikaubanduse läbimüügi ja laoseisu jagatis (käibekiirus) ületaks tõenäoliselt tunduvalt tõelise käibekiiruse.

Lao käibekiirus kogu jaekaubanduses esitatud andmeil on 4,8, tähendab 4,8 korda ring-

les 31. 12. 1936 laoseis 1936. a. jaekaubanduse läbimüügi suhtes. Ühiskaubanduses on lao käibekiirus samal ajal 7,9. Huvitav on võrrelda neid suhtarve teiste riikide omadega. USA 1936. a. teostatud census of business'i andmeil selgub, et USA kogu jaekaubanduse lao (31. 12. 1935) käibekiirus oli 7,7. Meie kogu jaekaubanduse käibekiirus oli 1936. a. 4,8 ning USA-s kogu jaekaubanduse käibekiirus 1935. a. 7,7, seega ringlesid USA kogu jaekaubanduse laoseisud 2,9 korda enam kui meil. Meie ühiskaubanduse lao käibekiirus oli 7,9, kuid siin tuleb silmas pidada meie ühiskaubanduse struktuuri ja nimelt asjaolu, et meie ühiskaubanduses on silmapaistvaks ärialaks liha- ja vorstikauplused, kus käibekiirus oli 57,2, mis kahtlemata avaldab kogu ühiskaubanduse keskmisele käibekiirusele tunduvat mõju keskmise käibekiiruse tõstmise suunas. Ka on ühiskaubanduses segakaupluste äriala käibe kiirus kõrge (7,2). Neid momente tuleb arvestada ühiskaubanduse käibekiiruse (7,9) võrdlemisel USA kogu jaekaubanduse keskmise käibekiirusega (7,7).

Üksikute ärialade lao käibekiirus oli järgmine. Toidu- ja maitseainekaupluste käibekiirus oli kogu jaekaubanduses 12,6 ja ühiskaubanduses 14,8. Esitatud arv on rühma keskmine. Üksikute ärialade käibekiirused on aga väga erinevad. Nii on toidu- ja koloniaalkaupluste äriala käibekiirus kogu jaekaubanduses 9,2 ja ühiskaubanduses 10,5, pagari- ja kondiitriärides kogu jaekaubanduses 32,9. Üldise tendentsina paistab aga silma, et ühiskaubandusettevõtteis on käibekiirus suurem, mis tõendab, et ühiskauplused ajavad tõenäoliselt ratsionaalsemat laonduspoliitikat kui see ilmneb

jaekaubanduses, resp. erakaubanduses. USA-s oli 1935. a. toiduainetekaupluste lao käibekiirus kogu jaekaubanduses 16,6. Sealjuures varieerus käibekiirus üksikute ärialade järgi samas rühmas 11,5 (koloniaalkauplused) kuni 77,0 (piima- ja saadustekauplused). Meie toidu- ja maitseainete äride lao käibekiiruse varieerumine kogu jaekaubanduses oli 9,2 (toidu- ja koloniaalkpl.) kuni 46,7 (liha- ja vorstikauplused).

Segakaupluste lao käibekiirus oli meil kogu jaekaubanduses 5,9, ühiskaubanduses 7,2. USA-s oli kogu segakaupluste rühma (general merchandise group) lao käibekiirus 6,0, sealjuures oli kaubamajade lao käibekiirus 6,7, ahelkauplusil 7,4 ja pudukauplusil 3,0. Meil on pudu-, pesu- ja moekaupluste, millised kauplused on arvestatud tekstiilkaupluste rühmas, käibekiirus 2,1.

Suurema käibekiirusega on veel meil ehitus- ja küttematerjalide äriala, käibekiirus 6,0, ja teravilja-, seemne- ja loomasöödaga kauplemine, käibekiirus 6,5. Kõigil teisel ärialadel on lao käibekiirus ca 2—3, tekstiilärialal 2,1 (USA-s 4,8), nahktoodete ja jalanõude ärialal 2,9, mööbli- ja majapidamistarvete ärialal 3,5 (USA-s 4,3), masinate, metalltoodete ja liiklusvahendite ärialal 2,6, paberi- ja kirjutusmaterjalide ärialal 2,2, keemiatoodete ja apteekide ärialal 3,0 ja mitmesuguste muude kaupluste ärialal 3,0.

Omaette rühmana tuleb võtta restorane, söögimaju ja kohvikuid, millede lao käibekiirus oli 42,3. USA-s oli 1935. a. söögi- ja joogikohtade lao käibekiirus 56,2.

Üldise tendentsina lao käibekiiruse Eesti ja USA jaekaubanduse andmete võrdlusest selgub, et USA-s on enamikul ärialadel lao ringekiirus keskmiselt 25—60% kõrgem kui meil.

Eesti ja Leipzigi mess

Herbert E. Renter, Tallinn, Lepzigi messiameti esindaja Eestis

Eestil ja eriti tema pealinnal Tallinnal on olnud kokkupuuteid Leipzigi messiga juba õige ammust ajast. Nii näiteks ühes kuningl. Saksi kaubanduskomisjoni aruandes 1790. aastast on öeldud sõna-sõnalt:

„Eriti just sellelt messilt on prantsuse siidkaupade alal silmapaistvaid saadetusi siit läinud Lübecki ja Tallinna (Reval) kaudu Venemaale.“ Neil aegadel ja ka veel hiljem, kuni maailmasõja lõpuni mängisid Leipzigi mees, Läänemere linnad ja Tallinn sageli üksnes transiiturgude osa. See muutus ühe korraga, kui pärast maailmasõda Eesti oli saanud iseseisvaks ja oma saatuse juhtimise ise enda kätte võttis. Järgnevatel aastatel ja aastaküm-

nete jooksul astus ta juba Saksa majanduse ja Leipzigi messiga ühendusse iseseisva kaubanduspartnerina.

Et Eesti on mõistnud Leipzigi messi tähtsust tema oma majanduses, ilmneb kõige selgemalt selles, et tema, vaatamata sõjale, esineb Leipzigi kevadmessil 1940 iseseisva üldväljapanekuga.

Majanduslike suhete kindlustamisest Saksa ja Eesti vahel annab selget tunnistust ka see, et Eesti kaupmeeste arv, kes on Leipzigis teinud sisseoste eriti portselanakaupade, fotograafia artiklite, essentside, ekstraktide, manguasjade ja tekstiil- ning rõivastusmessil meeste- ja

naiste üleriieete alal, on aastast aastasse järjest tõusnud. Ka valgustustarbid, uure, maja- ja köögitarbid, väärismetallkaupu ja ehteasju, sporditarbid jne. nõuti ja osteti eesti kaupmeeste poolt 1939. a. Leipzigi kevadmessil. Leipzigi 1933. a. kevadmessil nähti messihallides ja hoonetes 36 eesti ärikülast. 1934. a. kasvas see arv 75-le, 1935 — 97-le, 1936. a. tõi kerge languse 92-le. Kuid juba 1937 kevadmess näitas eesti külastajate arvu tõhusat tõusu 198-le. 1938 tuli 223 ja 1939 koguni 336 eesti kaupmeest Leipzigi.

Äsjased majanduslikud läbirääkimised Eesti

ja Saksamaa vahel lasevad loota nende maade kaubavahetuse senisest veelgi suuremat laienemist ja süvenemist. Et Leipzigi mess, mis 3. märtsil oma ukсед avab ja mil ümarguselt 6500 väljapanijat Saksa valmissaadusi, kino-, optika- ja elektrotehnilise tööstuse tooteid esitab, jälle rohkel arvul eesti äriühingute poolt külastamist leiab, seda võib juba praegu kindlasti ette ütelda. Et Leipzigi mess kõigepealt aga — mõlema maa vahel loodetavasti soodsalt areneva kaubavahetuse raamides — temale pandud suuri ülesandeid täidab, tohiks olla samuti kindel.

Kapitalide Eesti rahvamajandusele kindlustamise ja nende väljaveo tõkestamise määrus

(R. T. 11 — 1940.) Antud Vabariigi Valitsuse poolt 25. jaanuaril 1940.

Alus: Kapitalide väljaveo tõkestamise, nende Eestisse toomise ja Eesti rahvamajandusele kindlustamise seaduse (RT 1934, 1, 5) § 1.

I.

§ 1. Keelatud on kapitalide või muude varade loata väljaviimine Eestist.

§ 2. Välismaalastel on keelatud Majandusministeeriumi nõusolekuta teostada alljärgnevaid toiminguid:

- 1) Eestis asuvate kinnisvarade võõrandamine, hüpoteekidega ja muude asjaõigustega koormamine, obrokile ja põlisrendile andmine kui ka obroki- ja põlisrendi-õiguste edasiandmine, olenemata sellest, kas see toiming puudutab kogu kinnisvara või selle osa;
- 2) laevakinnistusregistrisse kantud Eesti laevade võõrandamine, hüpoteekidega ja muude asjaõigustega koormamine, olenemata sellest, kas see toiming puudutab kogu laeva või selle osa;
- 3) Eesti kroonides väljaantud nimetute ja nimeliste kindlaprotsendiliste väärtpaberite, samuti Eesti kroonides väljaantud aktsiate ja osatähtede võõrandamine, omandamine ning pantimine;
- 4) Eestis asuvate tööstus- ning äriettevõtete võõrandamine, mis tegutsevad 1.—3. järgu kaubandusliku või 1.—6. järgu tööstusliku äritunnistusega, samuti ka nende ettevõtete koosseisu kuuluvate sisseseadete ja toormaterjali võõrandamine tervelt või osaliselt;

- 5) Eestis asuvatele kinnisasjadele ja laevakinnistusregistrisse kantud Eesti laevadele kinnistatud hüpoteekide võõrandamine, omandamine ning pantimine.

Samuti on välismaalastel Majandusministri ette teatamata keelatud võlgade tegemine jo kohustuste enda peale võtmise, ilma et see oleks põhjendatud majapidamise, elukutselise või äritegevuse normaalsete tarvidustega. Etteteatamine ei ole kohuslik, kui võla või kohustuse summa isiku kohta ei ületa 1000 krooni.

§ 3. Paragrahvis 2 nimetatud toimingute teostamiseks loa nõutamisel tuleb Majandusministeeriumile esitada täpsed ja üksikasjalised andmed kavatsetava toingu kohta.

§ 4. Välismaalased on kohustatud käesoleva määruse § 2 loetletud toiminguid saadavad rahasummad, samuti ka välismaalastele tasumisele kuuluvate võlgade, igasuguste perioodiliste ning ühekordsete maksete ja välismaalaste muude nõuete kattets või nende kasuks nõudedokumentide või väärtpaberite järgi laekunud või sissenõutud summad sisse maksma Majandusministri poolt määratud krediidiastutistesse eriarvele.

Eriarvele sissemakstud summade kasutamine on välismaalastel lubatud ainult niivõrd, kui see on vajalik nende majapidamise, elukutselise või äritegevuse normaalsete tarviduste rahuldamiseks Eestis. Majandusministril on

õigus nõuda summade kasutamise kohta aruandeid.

§ 5. Krediidiasutused on kohustatud esitama Majandusministeeriumile aruandeid välismaalaste poolt või välismaalaste kasuks eriarvele sissemakstud summade liikumise kohta Majandusministri poolt selleks määratud korras ja tähtpäevadel.

§ 6. Paragrahvis 2 loetletud toimingute kinnistamiseks, kui neis on toiminglaseks välismaalane, on nõutav Majandusministeeriumi nõusolekupealdis kinnistamise aluseks oleval dokumendil.

§ 7. Tööstus- ning äriettevõtete võõrandamise kohta koostatud dokumentidel leiduvate välismaalaste allkirjade tõestamiseks on nõutav Majandusministeeriumi sellekohane nõusolekupealdis tähendatud dokumendil. Samuti on nõutav Majandusministeeriumi kirjalik nõusoleks tööstus- ning äriettevõtete võõrandamistimingute teostamiseks notariaalkorras, kui ettevõtte võõrandajaks või omandajaks on välismaalane.

§ 8. Kindlaprotsendiliste väärtpaberitele, samuti aktsiatele, osatähtedele ning hüpoteekidele tehtud edasiandepaldised, millede järgi nende paberite võõrandajaks või omandajaks on välismaalane, loetakse tühisteks, kui nende paberite edasiandmiseks Majandusministeerium pole annud oma kirjalikku nõusolekut.

§ 9. Välismaalasteks käesoleva määruse mõttes loetakse:

- 1) välisriikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud Eestis;
- 2) need Saksa rahvusgruppi kuuluvad Eesti kodanikud, kes Eesti-Saksa valitsuse vahel 15. oktoobril 1939 sõlmitud protokollil alusel pole veel Eestist ega Eesti kodakondsusest lahkunud, kuid kelledele on

antud sama protokollil artikli I punktis 6 ettenähtud tunnistus;

- 3) laevauhingud, kus vähemalt 50% laeva väärtusest kuulub osanikele, kelledeks on käesoleva paragrahvi p. 1, 2 ja 4—7 ning teises lõikes nimetatud isikud;
- 4) täisühingud, kus vähemalt pool täisosanike arvust on käesoleva paragrahvi p. 1—3 ja 5—7 ning teises lõikes nimetatud isikud, — kui vähemalt 50% ühingu varast kuulub neile isikuile;
- 5) usaldusühingud, kellede täisosanikeks on käesoleva paragrahvi p. 1—4 ja 6—7 ning teises lõikes nimetatud isikud, — kui vähemalt 50% ühingu varast kuulub neile isikuile;
- 6) aktsiaseltsid ja osauhisused, kellede aktsiastest või osatähtedest kuulub 50% käesoleva paragrahvi p. 1—5 ja 7 ning teises lõikes nimetatud isikuile;
- 7) koperatiivühingud, kellede liikmetest on vähemalt 50% käesoleva paragrahvi p. 1—6 ning teises lõikes nimetatud isikud.

Käesolevas määruses välismaalaste kohta käivaid eeskirju kohaldatakse ka Eesti kodanikele, kellede elukoht on välismaal.

§ 10. Käesoleva määruse eeskirjad ei tule kohaldamisele nende kapitalide ja varade kohta, mis on läinud Saksa Usaldusvalitsuse valitsemisele Eesti Vabariigi ja Saksa riigi vahel sõlmitud vastavate kokkulepete järgi, niivõrd kui nende käsutamine toimub Saksa Usaldusvalitsuse poolt.

§ 11. Majandusministril on õigus anda juhendeid käesoleva määruse teostamiseks.

II.

Käesolev määrus jõustub avaldamisega.

Uusi maksukomisjonide kaasistujaid

Maksustamiskorralduse seaduse §§ 8, 9 ja 11 alusel Kaubandus-tööstuskoda määras ärimaksu- ja tulumaksukomisjonide kaasistujajaks ja nende asemikeks 1940. a. allpooltähendatud kaupmehed ja töösturid:

Tallinna I maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujajaks Ado Erit ja Villem Kesker; asemikeks Karl Reinap ja Artur Anderson.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Aleksander Valdov ja asemikuks Artur Linholm.

Tallinna II maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujajaks Johannes Krahe ja Hans Feierbach; asemikeks August Silberberg ja Aleksander Plank.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Johannes Mespak ja asemikuks Mihkel Reimets.

Tallinna III maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujajaks Aleksander Eek ja Gustav Viira; asemikeks Ivan Pissarev ja Johannes Valbe.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Jüri Laks ja asemikuks Ferdinand Kadak.

Tallinna IV maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Karl Muttikas ja Roman Tavast; asemikeks Karl Pukk ja Johannes Tarum.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Jüri Kallo ja asemikuks Karl Luberg.

Tallinna V maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Johannes Vichmann ja Oskar Valdson; asemikeks Eduard Luhaäär ja Julius Lepik.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Villem Laane ja asemikuks Enn Siimuste.

Tallinna VI maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Nikolai Teliste ja Mihkel Andreesen; asemikeks Paul Sander ja Aleksander Tõnisson.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Rudolf Niibo ja asemikuks August Puskar.

Harjuma maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Johannes Mankin ja Aksel Korjus; asemikeks Viktor Pihlak ja Ferdinand Peterson.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Otto Krusement ja asemikuks Johannes Berendsen.

Tartu linna maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Herman Üprus ja Ferdinand Sassi; asemikeks Aleksander Pääsuke ja Bernhard Kirch.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Johannes Paabo ja asemikuks Karl Sotnik.

Tartumaa maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Alfred Teppan ja Georg Mitri; asemikeks August Rätsep ja Georg Aavik.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Jaan Tammin ja asemikuks Karl Teder.

Pärnu linna maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks August Anus ja Vladimir Klaassen; asemikeks Jüri Sutt ja Reinhold Stryck.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Ado Laane ja asemikuks Martin Seiler.

Pärnumaa maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Imanta Joon Saar ja August Karukäpp; asemikeks Jenny Saul ja Karl Ruubel.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Karl Sark ja asemikuks Johannes Lõmps.

Virumaa maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Mihkel Põiklik ja Richard Siil; asemikeks Johannes Einmann ja Jüri Joon Saar.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Gottlieb Limberg ja asemikuks Karl Kruusimägi.

Narva maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Jakob Ellam ja Johannes Laos; asemikeks Johannes Kaik ja Aleksander Palginõmm.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Julius Õunapuu ja asemikuks Bernhard Noormägi.

Viljandi maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Jaan Schwede ja Heinrich Treufeldt; asemikeks August Ilves ja Johan Jaska.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Harald Vohrmann ja asemikuks Albert Hendrikson.

Viljandi abimaksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Peeter Puhk ja Endel Frey; asemikeks Johan Susi ja Hugo Anderson.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Jaan Alnek ja asemikuks Ants Steinberg.

Järva maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Leonhard Rästas ja Harald Göttsch; asemikeks Jüri Kuulmata ja Jaan Länkur.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Mart Leesment ja asemikuks Eduard Simson.

Läänemaa maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Nikolai Schröder ja Gustav Kokla; asemikeks Valter Kaarneem ja Oskar Riivere.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Aleksander Valk ja asemikuks Jaan Saagemann.

Saaremaa maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Oskar Kapsi ja Jaan Treufeldt; asemikeks Oskar Sepp ja Johannes Berg.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Julius Teär ja asemikuks Richard Vessik.

Valga maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaiks Arnold Kärner ja Arnold Suur; asemikeks Julius Berenstrauch ja Paul Lõhmus.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Karl-Oskar Uibopuu ja asemikuks Johannes Meister.

Võru maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaks Paul Ebber ja Arnold Muuga; asemikeks Olev Seeder ja Jaan Rannatschok.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Robert Korneel ja asemikuks August Taal.

Petseri maksujaoskond.

Ärimaksukomisjoni kaasistujaks Paul Mägi ja Gustav Haring; asemikeks Kristjan Ugur ja Ilja Nikitin.

Tulumaksukomisjoni kaasistujaks Gustav Tobre ja asemikuks Ernst Nassar.

Väliskaubanduslik informatsioon

Kaubandus-tööstuskoja Väliskaubanduse Büroo teated.

Alates käesolevast numbrist avaldatakse meie importijaid ja eksportijaid otseselt puutuv Kaubandus-tööstuskoja Väliskaubanduse Bürool teada olev ja avalikult avaldatav informatsioon järjekindlalt koondatult pealkirja all „Väliskaubanduslik informatsioon“. Laevandusse detailsemalt puutuv informatsioon saadetakse nagu seni laevaomanikele kirjalikult eraldi kätte Kaubandus-tööstuskoja juures tegutseva Laevaomanike Informatsioonikeskuse poolt.

Kaubandus-tööstuskoja Väliskaubanduse Büroo, mille järk-järgulisele väljakujundamisele asuti juba mõni aeg tagasi, seisab muuhulgas meelsasti importijate, eksportijate ja laevaomanike teenistuses bürool oleva informatsiooniga meretranspordi, väliskaubanduses nõutavate tõendite ja muudes säärastes küsimustes.

VORMINÕUDEID KAUPLEMISEL PRANTSUSMAAGA VÕI KAUPADE ALLUMISEL PRANTSUSE KONTERBANDI KONTROLLILE.

Prantsuse kohalikult saatkonnalt 5. veebruaril 1940. a. saadud informatsioon.

Kaubandus Prantsusmaaga.

Üldeeskiri.

Importijad, eksportijad, komisjonärid, agendid või transiidi toimetajad, kes elavad Eestis ning soovivad kaubelda Prantsusmaaga või Prantsuse asumaadega, peavad omama kodakondsuse tunnistuse (vorm juure lisatud), mis on välja antud Prantsuse saatkonna poolt, siia lisatud vormi järgi. See tunnistus antakse pärast vastavat järeleuurimist ning saadetakse edasi saatkonna poolt Prantsuse tollivõimudele.

Eesti eksport Prantsusmaale.

Eesti eksportija, kel on kodakondsuse tunnistus, peab lisama oma kaupade saadetuse juure veel päritolutunnistuse, (vorm juure lisatud), mida annab Prantsuse saatkond.

Eesti import Prantsusmaalt.

Eesti importija, kel on kodakondsuse tunnistus, peab alla kirjutama mitte-jälleväljaveokohustusele, mille Prantsuse eksportija talle saadab või mille võib saada kohalikult Prantsuse saatkonnalt (vorm juure lisatud).

Eesti eksport erapooletusesse maadesse, kui eksporditavad kaubad alluvad Prantsuse konterbandi kontrollile.

Eesti eksportija peab juure lisama oma kaupade saadetusele päritolutunnistuse (vorm juure lisatud), mille annab Prantsuse saatkond, tõendades, et kaup ei ole vaenlase päritoluga.

Eesti import erapooletutest maadest, kui imporditavad kaubad alluvad Prantsuse konterbandi kontrollile.

Eesti importija peab varustama oma saadetuse siinse Prantsuse saatkonna poolt väljaantud mitte-jälleväljaveokohustusega (vorm juure lisatud).

Laevasõidu kontroll.

Üldeeskirjad.

Nende esemete nimestik, mida loetakse praeguses olukorras sõja konterbandiks, on avaldatud Vabariigi ametlikus žurnalis 4. septembrist 1939. a. lk. 11096 (ühtub Briti nimestikuga, avaldatud K.-t.-koja Teatajas nr. 18—1939).

Erapooletute laevade kontrolli teostatakse Dunquerque'i, Le Havre'i, Marseille' ja Oran'i

sadamais. Kontrolli toiming on tunduvalt lihendatud, kui laevadel on kõik paberid korras, millest selguks kahtluseta kõigi asjaosaliste täpne situatsioon, kõigi veetavate esemete tegelike eksportijate, transiidi toimetajate ning adressaatide nimed, esemete päritolu ja samuti esemete otsene kui ka lõplik sihtkoht.

On eriti soovitatav mitte kasutada konossemente ettenäitajale või konossemente, mis on välja kirjutatud komisjonäri või transiidi toimetaja nimele, kuna sel puhul võimalik kontroll võiks põhjustada viivitust. Üksikasjalised laadungi plaanid, samuti ka dokumentide ja konossementide prantsus- ja ingliskeelsed tõlked kiirustaksid kontrolli toimingut.

On soovitatav, et laevaomanikud varustaksid oma laevad 5 manifestiga, millest 2 tuleb, kui võimalik, saata enne laeva saabumist Prantsuse sadamasse, otseselt blokaadiministeeriumile (Ministère du Blocus, 37 quai d'Orsay, Paris).

Üldse olgu veel märgitud:

- 1) et ükski Tallinnas allakirjutatud dokumentidest (kohustused, mitmesugused tunnistused) ei taga kaupade läbilaskmist, sest konterbandi komitee otsus sõltub olulisest kaupade kohta käivatest muudest dokumentidest (ostu-müügilepingud, konossementid, faktuurid, manifestid jne.).

Neid dokumente tuleb valmistada küllaldaselt arvul selleks, et konterbandi komitee saaks nende eksemplare õigel ajal;

- 2) et neid eeskirju võidakse muuta, millest Prantsuse saatkond Kaubandus-tööstuskoda healmeelil informeerib.

Kodakondsustunnistuse vorm.

Meie, allakirjutanud . . . . . Prantsuse konsul . . . . . tunnistame härra . . . . . poolt, kelle äri asub . . . . ., tehtud avalduse ning usaldusväärsete esitatud dokumentide põhjal, et härra . . . . . on . . . . . kodanik, et tema äris kasutatud kapitalid ei pärine Prantsusmaaga sõjaseisukorras olevate maade kodanikelt ning et muus suhtes härra . . . . . vastab tingimustele, mida kirjutab ette Prantsuse valitsus kaubanduse teostamiseks Prantsusmaaga.

See tunnistus põhjeneb . . . . . esitatud dokumentidel (panga, a.-s. juhatuse jne. tunnistused).

Selle tõenduseks andsime käesoleva tunnistuse,

— millele tunnistuse taotleja on pärast ettelugemist ühes meiega alla kirjutanud,

— millele on juure lisatud korralikult koostatud avaldus.

Päritolutunnistus.

Mina . . . . . Prantsusmaa minister
Eestis, tunnistab sellega, et _____
härna _____
proua _____

(nimi ja kutse), kelle elukoht . . . . . avaldas minule, et allnimetatud kaubad, mis tulevad saata . . . . . (kust kuhu) . . . . . (adressaadi nimi¹⁾ ja kutse), kelle elukoht . . . . ., ei osutu vaenlase maa saaduseks ega ole toodetud või valmistatud vaenlase maal²⁾, et nendes kaupades ei ole mingit huvi ühelgi vaenlase isikul ega ka nendel isikutel, kellega kauplemine on keelatud kehtivate kauplemist vaenlasega või vaenulisest rahvusest³⁾ füüsiliste ja juriidiliste isikutega korraldavate seadustega, ning et isik, kes palub käesoleva tunnistuse andmist, on tõendanud eeltoodud konossementide või teiste usaldusväärsete dokumentide abil.

Käesolevat tunnistust ei tule käsitleda kui absoluutset kaupade päritolu tagatist; kaubad võidakse ikkagi kinni pidada, kui kompetentsete Prantsuse ametivõimude poolt teostatud kontrolliga on kindlaks tehtud, et need kaubad on vaenlase päritoluga.

Kolide arv ja kirjeldus	Märgid ja numbrid	Kaal või arv	Üldväärtus ⁴⁾	Sisu	Tootja, kasvataja või töösturi nimi

Ülalnimetatud kaupade valmistamisel ei ole kasutatud vaenlase päritoluga saadusi ega tööd või igal juhul vaenlase päritoluga saaduse või töö protsent ei ületa 25% hinnast, mida need kaubad maksid töösturile, kes need on valmistanud.

¹⁾ Kui on tarviline, võib lisada sõna „kasul“.

²⁾ Vaenlase maa all tuleb mõista nii vaenlase territooriumi kui ka vaenlase kontrolli all seisvat või tema poolt okupeeritud territooriume.

³⁾ Vaenlase või vaenlase rahvusest isiku all tuleb mõista iga isikut, kes asub vaenlase maal, kui see maa on defineeritud p. 2) all.

⁴⁾ See lahter võib ka tühjaks jääda.

Kaubad, mille kohta käesolev tunnistus käib, tulevad ära saata ajavahemiku jooksul, mis ei ületa . . . . päeva, arvates käesoleva tunnistuse kuupäevast.

Käesolevat tunnistust kohaldatakse hulgale, mis ei ületa . . . . . (kollid, kasti jne.)

Avaldaja allkiri.

Prantsusmaa minister.

Mitte-jälle-väljaveokohustus.

Mina, allakirjutanud . . . . .
(kaupade nimetus ja hulk) saaja, mis on välja saadetud . . . . . (kelle poolt ja saatja aadress) laeval . . . . . (laeva nimi), avaldan vormilikult, et ülaltähendatud kaubad on määratud sisemiseks tarvitamiseks Eestis, et neid ei veeta jälle välja ei otseselt ega kaudselt, ei terviklikult ega osaliselt, tooreina ega valmistatud või ümbertöötatud saaduste kujul ning et neid ei kasutata analoogiliste saaduste (toodete) võrdse või vähema hulga vabastamiseks väljaveoks.

Kohustun esitama kõiki informatsioone ning tõendusi, mida võidakse minult nõuda seiles suhtes. Nende kaupade edasimüügi korral, välja arvatud müük jaotikauplejaile, kohustun muretsema ülaltähendatud kaupade ostjailt, keda ma olen informeerinud käesolevast dokumendist, käesolevale sarnleva avalduse, mil allkiri oleks tõestatud samal viisil.

Kohustun mitte avaldama ühtki kaebust abinõude puhul, mida Prantsuse ametivõimud on tarvitusele võtnud siinnimetatud kaupade kohta.

Tallinn, ...

Allkiri.

EESTI IMPORTIJA KOHUSTUSI IMPORDIL ÜHENDATUD KUNINGRIIKIDEST.

Eesti importijal, kes soovib importida kaupu Ühendatud Kuningriikidest (Inglismaalt), tuleb Kaubandus-tööstuskojale Tallinnas esitada importija või tema voliniku poolt tavalises korras allakirjutatud tempelmaksuvaba avaldus, milles on märgitud: ettevõtte nimi (firma) ja aadress, kellelt tellitud, ettevõtte nimi (firma) ja aadress, kes kaupu tellinud, kauba nimetus (soovitavalt ingliskeelne nimetus — eriti, kui on tegemist tehnilise erinimetusega), kauba hulk, ligikaudne väärtus, muud tellitud kaupa iseloomustavad andmed (kollide arv, numbrid jne.), kui viimased on teada, ning kohustus, et tellitud kaup ei lähe milgi kujul

ei osaliselt ega terviklikult, ei otseselt ega kaudselt, ei toorelt ega töödeldud kujul reeksportidiks riiki, mis on sõjas Ühendatud Kuningriikidega. Avalduses olgu ka avaldatud soov Kaubandus-tööstuskoja poolt vastava tõendi saamiseks.

Kaubandus-tööstuskoja poolt maksuta väljaantud tõendis tuleb esitada kohalikule Briti konsulile. Pealeselle tuleb Briti konsulile esitada Briti ametivõimude poolt ettekirjutatud vormis (vorm toodud allpool), kohustus kaupade lõpliku sihtkoha kohta ("Undertaking as to the Ultimate Destination of Goods" — vormid on saadaval Briti konsulaadis).

Nimetatud kohustus, mis Briti konsuli poolt on tõestatud, tuleb Eesti importijal endal saata oma kontrahendile Ühendatud Kuningriikides.

Eesti importija kohustusi impordil neutraalsetest riikidest, kui imporditavad kaubad alluvad Briti konterbandi kontrollile.

Eesti importijal, kes tellib kauba mõnest neutraalsest riigist, kusjuures on võimalik tellitud kauba sattumine Briti konterbandi kontrolli mõjupiirkonda, tuleb Briti siinsele konsulile esitada erilisel vormil (vorm on toodud allpool) neutraalse importijate kohustus ("Undertaking by Neutral Importers" — vormid on saadaval Briti konsulaadis).

Nimetatud kohustus, mis Briti konsuli poolt on tõestatud, saadetakse Briti konsuli enda poolt vastavale kontrolli teostavale ministeeriumile Inglismaal (Ministry of Economic Warfare).

Kohustus kaupade lõpliku sihtkoha kohta.

Board of Trade'ile, London.

Arvesse võttes minule/meile . . . . .
(saatja) . . . . . poolt . . . . .
(asukoht) . . . . . allpool lähemalt spetsifitseeritud kaupade saatmist, mina/meie . . . . . (saaja nimi, asukoht) . . . . . käesolevaga kohustun(me) ja nõustun(me):

1. Et nimetatud kaup importeeritakse ainult . . . (sihtmaa) ja et nimetatud kaupa ega osa sellest ega ühtki sellest valmistatud saadust ühelgi kujul ei eksporteerita otseselt või kaudselt ühesegi Ühendatud Kuningriigiga sõjajalal olevasse riiki ega kasutata minu/meie poolt milgi kujul otstarbeks, mis on kasuks või eeliseks ühelegi Ühendatud Kuningriigiga sõjajalal olevale maale.
2. Et ühtki p. 1 nimetatud kaupadest ei müüda või teisiti ei võõrandata teistele kui

ainult minule/meile tuntud bona fide (heas usus) ostjale ja ka siis alles pärast seda, kui mina/meie olen(me) kindlad, et niisugused ostjad ei kasuta neid kaupu viisil, mis ei ole kooskõlas p. 1 mainitud tingimustega.

3. Mina/meie olen(me) valmis igal ajal varustama Tema Majesteedi konsulaarametnikku kõigi niisuguste käesolevast deklaratsioonist tulenevate küsimuste selgitustega, mida ta peab vajaliseks nõuda.

Dateeritud . . . . ., 19 . . . . .

Alla kirjutanud . . . . .

Tõestatud

. . . . .

T. M. Konsul . . . . .

. . . . .

Kaupade kirjeldus:

NB. Kaupade täieline kirjeldus peab sisaldama kauba hulga, umbkaudse väärtuse ja igasugused laadimis- või teised eraldusmärgid.

Konterbandi kontroll.
Neutraalsete importijate
kohustus.

Mina . . . . . (nimi) . . . . . (firma nimi) . . . . . nimel tõendan, et Ministry of Economic Warfare, London, poolt vabastatavate kaupade suhtes, mis on mainitud käesolevas formulaaris ja mis moodustavad (osa) S/S . . . . . (laadungi(st), mis kinni peetakse . . . . ., et:

1. Ühtki osa käesolevast kaubast või sellest valmistatud saadustest ei veeta minu poolt otseselt või kaudselt ühelgi kujul Saksamaale või ühelegi territooriumile Saksa okupatsiooni või kontrolli all.

2. Juhul, kui nimetatud kaup või osa sellest:

a) edasi müüakse teistele kui jaekaupmeestele sisemaa tarviduse normaalseis piires,

b) eksporteeritakse neutraalsesse riiki, nõutakse ostjailt enne kauba väljasaatmist samasugune kohustus.

3. Mina/meie olen(me) igal ajal valmis varustama Tema Majesteedi konsulaarametnikke kõigi nende seletuste ja dokumentaalsete tõenditega käesolevast deklaratsioonist tulenevate küsimuste kohta, mida nad peavad vajaliseks nõuda.

4. Mina/meie deklareerin(me) ka, et mina/meie ei müü või ei saada Saksamaale (või territooriumile Saksa okupatsiooni või kontrolli all) ei otseselt ega kaudselt ühtki kvantumit neid kaupu või nende saadusi mul/meil olevatest tagavaradest, mis vabanevad uute kaupade juuretulekuga.

Dateeritud . . . . . 19 . . . . .

Alla kirjutanud . . . . .

Tõestatud

. . . . .

T. M. Konsul, Tallinnas

. . . . .

Kaupade kirjeldus:

Märkus 1. Kaupade täieline kirjeldus peab sisaldama kaubahulga ning umbkaudse väärtuse ja identifitseerimise võimalused, konossementi numbri, kui see on teada, eraldavad märgid ja numbrid jne., saaja nime ja lähtesadama.

Märkus 2. Käesoleva deklaratsiooni saadab T. M. konsul otseteed edasi Ministry of Economic Warfare'ile.

Märkus 3. Kui käesolevas kohustuses mainitud kaup on juba kinni peetud mõnes Briti konterbandi kontrollis või kui on arvata, et kaubad jõuavad kuhugi konterbandi kontrolli enne käesolevat deklaratsiooni, on soovitatav, viivitustest hoidumiseks, et T. M. konsul telegrafeeriks, et ta on saanud käesoleva deklaratsiooni.

Briti juhiseid konossementide
koostamiseks.

Et ära hoida kaubanduslikke raskusi, mis tekivad mõnel juhul, kus konossementid on tegeliku ostja nimele koostatud, Ministry of Economic Warfare on valmis tunnustama järgnevat protseduuri:

1. Konossementid võib koostada pankade, laadijate, speditöörade või teiste nimele, kui nad kannavad märkust „Teatada A.-B.'le (ostja nimi)“. Konossementid ei pea olema koostatud lihtsalt „ettenäitajale“.

2. Nõnda mainitud ostja nimi peab olema kauba tegeliku ostja nimi, mitte aga mõne speditööri või teise vahetalitaja nimi.

3. Nõnda koostatud konossementi puhul (nagu ka kõigi teiste Euroopa neutraalsete riikide

sissevo jaoks koostatud konossementide puhul) deklaratsioon konossementis nimetatud ostjalt konterbandi komitee poolt heaks kiidetud ja Briti konsulaatidelt välismaal saadaval kujul, mis on alla kirjutatud Briti konsuli juuresolekul ja tema poolt tõestatud, tuleb saata ministereeriumile enne laadungi saabumist konterbandi kontrolli baasi.

4. Juhul, kui ministereeriumile tõendatakse rahuldavalt, et niisugust deklaratsiooni on milgi põhjusel ostjalt võimatu saada, tuleb vastav deklaratsioon teha isiku poolt, kelle nimele on koostatud konossement, ja tema poolt või tema nimel anda garantii, et kaup jõuab lõplikult isikule, kes on nimetatud ostjana konossementi „Teatada“-klauslis.

5. Tingimata tuleb silmas pidada, et ülaltoodud tingimuste täitmine ainult kõrvaldab eelduse, et konossementis tähendatud kaup läheb vaenlasele, kuid milgi viisil ei vabasta kaupu konfiskeerimisest, kui on olemas teised põhjused kahtlemiseks.

Briti konterbandi kontrolli kiirendamine.

Ministry of Economic Warfare seab tulevikus sisse „navicert“-süsteemi bona fide kaubanduse kergendamiseks neutraalsete riikide vahel. Seda süsteemi käsitletakse esmajoones Ühendriikide ja teatavate Saksamaa naabruses asuvate neutraalsete riikide suhtes. Loodetakse, et seda süsteemi laiendatakse hiljem suurema hulga ülemereneutraalriikide ja lähemate neutraalriikide kaubanduste kohta. „Navicert“ võib nimetada „kaubandusliku passiks“ nende laadungite kohta, mis on T. M. esindaja poolt enne päritolumaalt väljasaatmist heaks kiidetud. Seda süsteemi kasutati eelmise sõja ajal ja see osutus tagajärjekaks, kusjuures paljud neutraalsed kaubasaatjad kasutasid neid kergendusi, mida see süsteem lubas.

Kaubad, mida hõlmab „navicert“, saavad eelistatud käsitlemise osaliseks konterbandi kontrolli baasides, ja laevu, millede kogu laadung

on kaetud „navicert“idega“, käsitletakse võimalikult vähese viivitusega.

Kaubasaatjad Ühendriikides, kes soovivad kasutada „navicert“ide soodustusi, peavad esitama T. M. esindajale üksikasjalised andmed välja vedada soovivate kaupade kohta, nende iseloomu ja hulga, sihtmaa, saaja nime ja aadressi kohta, või, niipea kui võimalik, laeva nime, mil kaubad saadetakse, ja laadimisaja. Sooviavalduste formulaarid on saadaval Briti saatkondades ja konsulaatides ja esitatakse neile, kui on täidetud.

Ekspordil Hollandisse

nõutakse Saksa merekontrolli võimude poolt mitteametlikel andmeil järgmist:

1. Hollandi valitsuse tõendus, et laeva laadung jääb Hollandisse ega kuulu re-eksportimisele.

2. Kauba edasimüümisel sama tõendus uuel ostjalt.

3. Hollandi valitsuse tõendus, et sisseveetava kauba asemel ei veeta välja teist samasugust kaupa.

4. Andmed viimase tarvitaja kohta ühes garantiga, et kaup jääb ka pärast ümbertöötamist Hollandisse.

Kõike seda peab Hollandi konsul lähtesaatesadamas valitsuse nimel garanteerima.

Eesti eksportijailt ekspordi korral Ühendatud Kuningriikidesse nõutava päritolu- ja huvitunnistuse

kohta on lähemad andmed toodud „Kaubandus-tööstuskoja Teatajas“ nr. 22 — 1939. a., millele paljude järelepärimiste tõttu olgu siinkohal veel tähelepanu juhitud.

Transiitlubade nõutamise korra kohta Rootsis

on märkus toodud „Kaubandus-tööstuskoja Teatajas“ nr. 22 — 1939. a. Ei ole teateid, et selles korras oleks tehtud olulisi muudatusi.

Importijad informeerigu meie diplomaatlikke esindusi välismaal kaupade tellimistest

Selleks, et meie diplomaatlikud esindused oleksid õigeaegselt informeeritud Eesti importijate poolt välismaalt tellitud kaupadest ja sel kombel võiksid osutada oma võimalikku kaas-

abi väljaveolubade jne. hankimisel, oleks otsustarbekohane meie välisesindusi kaupade tellimistest informeerida kas otseselt või Välisministeeriumi väliskaubanduse osakonna kaudu.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt

Maksupeakomitee liikmeiks

ärimaksuasjade arutamisel nimetati Vabariigi Presidendi käskkirjaga Robert Berendsen ja tema asetäitjaks Herman Kolts, arvates 1. veebruarist 1940. a.

Aruandvate ettevõtete maksu- komisjoni

kaasistujaks on majandusministri poolt nimetatud Anton Teetsov ja kaasistuja asetäitjaks Harald Normak.

Käitiste sundkorras ülevõtmise komisjoni

on Kaubandus-tööstuskoja esindajaks määratud Viktor Pihlak.

Puutumata tagavarade laoshoiu kulud

Teatavasti on puutumata tagavarade laoshoiid seotud kuludega. Sääraste kulude hulka kuuluvad näiteks suurenenud laokulud ruumide üüri ja korrashoiu näol, kuna real ettevõttele on tulnud puutumata tagavarade alalhoiaks muretseda uusi laoruume, edasi puutumata tagavarade alla mahutatud kapitali kasvik, kindlustusmaksud, suurenenud riiknemine ja muud sääraseid kulud. Suuremate puutumata tagavarade seis juures võivad niisugused kulud moodustada tähelepanevaid summasid.

Seda silmas pidades on Kaubandus-tööstuskoda Majandusministeeriumi palunud neid faktilisi kulusid ettevõtjaskonnal lubada kaubahindade kalkuleerimisel arvesse võtta.

Tööstuslike ja kaubanduslike käitiste töövõtjate vanadustootuse määras

on avaldatud RT nr. 12 — 1940 ja see annab lähemaid juhiseid tööstuslike ja kaubanduslike käitiste vanade töövõtjate kaitse seaduse § 10 ja 14 (RT 116 — 1939) täitmise kohta.

Kauplustes müügil oleva villase lõnga märkimise määras

(RT 13 — 1940).

Kauplustes võib müüa või müügiks valmis hoida ainult seesugust villast lõnga, mille papist või muust materjalist aluseil või väliseil ümbrikel on pealkirjad, mis näitavad kauba kaalu.

Pakendil märgitud kauba kaalus on lubatav 3% eksimine.

Määruses ettenähtud pealkirjad peavad olema nähtavad, arusaadavad ja selgesti loetavad.

Määrus jõustub kuu aja pärast pärast avaldamist, s. o. 13. märtsil 1940.

Töökohtute sisseseadmine

2. veebruaril 1940. a. peeti kohtuministri eesistumisel Kohtuministeeriumis erinõupidamine, millest osa võtsid kohtuministri abi, nõunik Nõges ning Sotsiaalministeeriumi, Tööliskoja ja Kaubandus-tööstuskoja esindajad. Pealeselle oli kutsutud üks Tallinna Ringkonnakohtu liige, üks jaoskonnakohtunik ja õiguskantsleri nõunik Rebane.

Koja esindajana võttis osa nõunik E. Pung.

Asjaolude ettekandmisest nähtus, et Töölis-koda olevat omal ajal algatanud eriliste töökohtute sisseseadmist, millele alluksid kõik töölepinguist ja töövõttelepinguist tekkivad tülid. Põhjenduseks esitati, et praegune kord, kus sellaseid tülisid arutatakse harilikus tsiviilkohtu korras, on liigselt aeglane ja võimaldab kostjail-tööandjail liigset protsessi venitamist nõudja-töövõtja huvide vastaselt.

Olukorra kergendamiseks soovis Töölis-koda eriliste töökohtute sisseseadmist, kus ühe ametikohtuniku juures fungeeriksid mõlema poole esindajad schöffide näol. Niisuguseid kohtuid olevat Lääne-Euroopas olemas ja nad olevat täitnud nende pandud lootused. Sellasele kohtule peaksid alluma asjad nõudehinnast hoolimata ja nende kohtute otsuse peale peaks kaevata võima ainult kassatsiooni korras. Suureks vooruseks seesuguse korra juures olevat asjaajamise kiirus, mida puuduses olevad palganõudjad väga vajavat. Ka olevat praeguse korra puuduseks, et ei tekkivat ühtlast praktikat ja kohtud tegevat üksksteisele vastukäivaid otsuseid.

Tallinna Ringkonnakohtust kogutud andmeist nähtub, et seesuguseid asju on ringkonnas umbes 1000 aastas. Asjatoimetus olevat küll veidi pikaldasem kui teistes tsiviilasjades, kuid seda tingivat nende asjade eriline iseloom ja tõenduste kogumise raskus. Siiski ei seisvat asi ühes instantsis üle poole aasta. Mis puutub praktika kõikumisse, siis ei tulevat see mitte kohtunike asjatundmatusest, vaid asjaolude mitmekesisusest. Jaoskonnakohtunike esindaja kinnitas, et palganõudmise asju olevat kohtus

ulatuslikult. Asjad olevat aga suuremas osas väikese-nõudesummalised.

Kohtute esindajate arvamise järgi olevat nõuded arvu järgi järgmised: 1. nõuded ületunnitööde eest tasu asjas; 2. etteütle mata valdamise pärast tekkivad nõuded; 3. nõuded puhkuse saamata jäämise pärast. Kohtute esindajate arvates olevat seaduses määratud viivitusprotsent — 1 $\frac{1}{3}$ % päevas — liig kõrge ja see meelivat liigselt palju nõudeid esitama.

Nõupidamine kaldus järgmistele arvamistele:

1. Tuleb võimalikult kiirendada sellaseid protsesse, mis on mõlema poole huvides.

2. Schöffidekohust mitte pooldada.

3. Kaaluda võimalust muuta alluvuse korda sellasel, et suuremates tööstuskeskustes usaldatakse käsiteldavad eriasjad ühele jaoskonna kohtunikule, muutes ühtlasi tööliste töölepingute seadusega seatud otstarbetut alluvuse korraldust.

4. Kaaluda lähemalt võimalusi edasikaebe tähtaja lühendamiseks kuni 2 nädalani.

5. Nõue selle kohta, et asjad kuni 1000 kroonini arutatakse sisuliselt ainult ühes instantsis, jätta kõrvale ja piirduda ühe instantsiga üksnes asjus kuni kr. 100.— praeguse kr. 30.— asemel.

Eesti Panga teadaanne

Väliskohustuste ja -nõudmiste registreerimise määruse (RT 1939, 74, 583) § 2 põhjal teatab Eesti Pank, et selles määruses § 3 ettenähtud uute kohustuste ja nõudmiste tekkimisest teatamisel tuleb silmas pidada järgmist:

1. Eksportööridelt, kes on korralikult täitnud välismaksuvahendite liikumise seaduse (RT 1931, 112, 790) § 4 nõuded ja on kaupade väljaveo juures Eesti Panga jaoks esitatud teadaandeis üles õnnud väljaveetud kaupade eest saadava summa ning maksutingimused, ei nõuta teiskordselt teadaannete esitamist tekkinud nõudmiste kohta.

2. Importöörid, kes on nõutanud load kaupade sisseveoks Kaubanduskomiteelt või maksamiseks välismaale saanud load Eesti Pangalt ja on seejuures esitanud kõik Vabariigi Valitsuse määru ses nõutud andmed, on vabastatud teiskordsest teadaannete esitamisest.

3. Eranõudmiste ja erakohustuste (s. o. nõudmised ja kohustused, mis on tekkinud väljaspool ärilist-kutselist väliskaubavahetust, nagu pärandused, elatisrahad, välislaenu d, intressid jne.) tekkimisest tuleb teatada kirjalikult ühe nädala jooksul, üles andes määruse § 1 pp. 1—3 nõutud andmed. Ülesandmisele ei kuulu kohustused või nõudmised, mis ei ületa ümberarvatult 500 Ekrooni. On aga üksikuid vähemaid nõud-

mise kokku ümberarvatult Eesti kroonidesse üle 1.000 krooni, siis tuleb need üles anda kokkuarvatult üldsummana ja liigituselt eraldi välismaise kontrahendi asukoha riikide järgi.

4. Kõik eeltähendatud isikud ja firmad on kohustatud esitama Eesti Pangale oma nõudmiste või kohustuste aruanded kokkuvõetult ja liigitatult riikide ja valuutade järgi iga veerandaasta kohta, esimesel korral 1940. a. esimese jaanuari peale ja järgnevalt iga 1. aprilli, 1. juuli ja 1. oktoobri peale. Aruanded tuleb esitada veerandaasta esimese kuu 20. kuupäevaks, välja arvatud aruanne 1. jaanuari 1940 peale, mis tuleb esitada 10. veebruariks 1940.

5. Aruannete esitamiseks vajalised blanketid on saadaval Eesti Pangas Tallinnas ja osakondades Tartus ja Pärnus. Teadaanded võib saata postiga Eesti Pangale, Tallinn, Vabaduse pst. nr. 3, või ära anda Eesti Pangas, Tallinnas ja Eesti Panga osakondades.

Tallinna Linnapank 25-aastane

Neljapäeval, 8. veebruaril, möödus 25 aastat päevast, mil Tallinna Linnapank algas tegevust. Panga tegevuse algaasta langes maailmasõja teise aastasse, mil majandusolud olid rasked, kuid pank ületas need raskused ja tõestas, et ta eliuksutumine oli vajaline.

Panga asutamise mõtte algatajaks ja elluviijaiks olid eestlased, kes tol ajal linnavolikogus olid saanud sakslaste kõrval enamuse. Panga asutamise küsimuses tekkisid tolleaegses linnavolikogus pikad vaidlused, kus sakslased linnavolinikud püüdsid väita, et panga asutamine ei ole õigustatud ja toob linnale kahju. See võitlus lõppes eestlaste võiduga ja pank avati 8. veebruaril (26. jaanuaril) 1915. a. Gonsiori asutusele kuuluvas majas Mundi tänava nurgal. Panga esimesse juhatusse valiti direktoriks Ivan Vinogradov ja tema abideks Heinrich Väljamäe ja Jüri Jaakson (praegune Eesti Panga president).

Raskusi tekkis pangale enamlaste võimaloleku ajal Tallinnas ja sellele järgneval Saksa okupatsiooni ajal. Vabadussõjaaegne Ajutine Valitsus leidis eest juba tubli eestimeelse panga, kes oli võimeline kaasa aitama noore riigi ülesehitamisel. Järgnevail aastail panga tegevus laienes sedavõrd, et panga ruumid Mundi tän. 2 jäid pangale kitsaks ja pank asus 1931. a. uutesse ruumidesse S.-Karja tän. 7, kus esialgu võeti panga ruumide alla 1. ja 2. kord ja hiljem 3-as kord.

Panga tegevust juhivad linnavolikogu, panga nõukogu ja juhatus. Panga nõukogusse kuulu-

vad panga esimehena Paul Kurvits, kes juba 1922. a. alates kuulus panga juhatusse, ja nõukogu liikmed A. Gustavson, A. Kitzberg, A. Malko, J. Piiskar, J. Pikkov ja A. Uesson.

Panga juhatusse kuuluvad peale panga esimehe P. Kurvitsa esimehe asetäitjana juhatuse liige Tõnu Loik ja juhatuse liige Rudolf Moorma. Panga revisjonikomisjoni kuuluvad esimehena A. Nurmiste ja liikmeina A. Rästas ja A. Tulp.

Panga juubeliaasta tegevus oli edukas. Panga 1939. a. aruande järgi, mis linnavolikogu poolt veel on kinnitamata, kujunesid tegevuse tulemused soodsaiks ja panga äriaasta lõppes kulude-tulude arve tasakaaluga Kr. 991.634.34. Panga äriseis 30. detsembril 1939. a. oli kr. 16.549.512.51.

25 aasta jooksul on Tallinna Linnapank kujunenud meie oludes küllaltki suureks raha-asutuseks, mille peamiseks ülesandeks oli ja on seista linna ja ta kodanike teenistuses nende huvide rahuldamisel.

Ariteenijate kursus

Terav võistlus üksikute kaubanduslike ettevõtete vahel seab kaupmehe kõrval ka äriteenijaskonnale suuri ülesandeid. Tegelik elu on näidanud, et ei ole küllalt sellest, kui äriteenijaskond omab praktilisi teadmisi. Peale nende on tarvis omandada ka teoreetilisi teadmisi, mis võimaldavad praktilisi kogemusi ratsionaalsemalt, otstarbekamalt kasutada. Meie äriteenijaskond ei ole enamuses saanud vastavat kutselist ettevalmistust. Samuti puuduvad meil suurelt osalt vastavad kirjalikud õppevahendid. See kõik ei ole võimaldanud neile äriteenijale, kel on olnud soovi end täiendada, seda teostada. Seda silmas pidades on a.-s. Eesti Kaupmeeste Majanduskeskus (EKM) tarviliseks pidanud korraldada äriteenijale lühiajaline, 10-päevane, kursus (kokku 80 tundi), mida soodsa vastukõla juures on kavatsus perioodiliseks välja arendada.

Õppetöö kursusel toimub loengute viisi, kusjuures praktiliselt õpetatakse vaateakende dekoreerimist, raamatupidamist, kalkulasiooni, kirjavahetust ja kaupade paigutamist; teoreetiliselt käsitletakse käitumise ja teenimisoskust, kaupluse korrastamist ja sisustamist, äriteenija õigusi ja kohuseid, ostumüügi ja muid varalisi leppeid, kõlvatut võistlust, kaubatundmist, äri avamist ja lõpetamist, propagandat ja reklaami.

Lektoreiks on majandusteadlased A. Mändvere, A. Lahe, O. Treier, H. Stukis, vaate-

akende dekoreerimise eriteadlane L. Kaisla, õigusteadlased E. Pung ja A. Paulus j. t.

Äriteenijate kursusele võetakse vastu vähimalt algkooli lõpetanud kaubanduse alal tegetsevad isikuid, hoolimata nende elukohast, soost ja vanusest. Kursusest osavõtu jne. asjus tuleb pöörduda kursuse juhatuse poole hiljemalt 23. veebruaril s. a. aadressil: A.-s. EKM, Estonia pst. 27.

Kahtlemata on tervitatav, kui meie suuremad ettevõtted kaubandusliku kutsehariduse andmise eest võimalust mööda püüavad hoolitseda ja selles teiste maade — eriti Soome ja Skandinaavia — eeskujul rõõmustaval viisil jälgivad.

Läti

Hooaja-väljamüükide keeld

Läti valitsus on vastu võtnud väljamüügi seaduse, mis põhjalikult muudab senist väljamüükide korda. Üldse on keeldud hooajaväljamüügid; seda põhjendusega, et need sageli kujunevad harilikuks kasuhankimise võtteks, kus väljamüügi-psühhoosi mõjul ostjaskond kaotab võime otsustada kaupade õigete omaduste ja hinna üle, püüdes igal juhul midagi osta. On ka kindlaks tehtud, et väljamüükideks oli muretsetud selleks eriti valmistatud odavat kaupa.

Uue seaduse järgi on lubatud väljamüük ainult siis, kui lõpetatakse ettevõtte tegevus või kui kaup on rikutud näit. tules või muudel põhjustel, mis seaduses on eraldi nimetatud. Väljamüügi kestvus on lühendatud 3 kuult 2 kuuni ja väljamüügiloa annavad omavalitsused.

Soome

Majandusolud

Sõda tõi endaga Soomele kaasa terava valuuta, samuti ka sisse- ja väljaveo kontrolli. Erasõidukite kohta püsib sõidukeeld, kuid erikordadel politseivõimud võimaldavad, tarviduse järgi, bensiini saamist. Veoautode ning autobuste suur osa tarvitab nüüd puusõegaasistajaid. Oluline autobuseühendus Soomes väljaspool linnu on seepärast vaevalt kannatanud. Soome varustab end ise 85% ulatuses tähtsamate kaupade ja toiduainetega. Sõjaväe poolt konfiskeeriti kõik kaunviljade tagavarad. Muude toidu- ja maitseainete hinnad on vähe tõusnud, näit. tubaka hind umbes 20%, liihahinnad seevastu on aga langenud. Viimane tarbimishinna indeks 20. jaan. 1940 oli 133,4, koguindeks 122,4.

Kindlustamise kohandamine uuele olustikule

Soome sotsiaalminister andis teada, et Soome on kohe pärast sõja puhkemist kohandanud kindlustuse uuele olustikule. Uus kindlustusselts riikliku toetusega asutatakse sõja läbi tekkinud vallasvara kahjude katmiseks. Samuti on eduskunnale esitatud tsiviilelanikkonna sõjakahjude üldkindlustuse seaduse kaava. Elu- ja tulekindlustusseltsid on kustutanud valitsuse nõudmisel oma lepinguist sõjaklauslid. Selleks vajalised summad kavatakse katta eripreemia teel, mida võetakse pärast sõja lõppu.

Rootsi

Rootsi elustandardi hoidmine ei ole võimalik

Tuntud Rootsi majandusteadlane prof. Gustav Casseli Örebro Tehnilises Ühingu peetud kõne „Rootsi ökonoomiline kaitsevalmidus“ leiab elavat tsiteerimist Rootsi avalikkuses. Prof. G. Caselli arvates on riigil võimatu teha riigikaitse kulutusi ja samal ajal hoida tsiviilkulutused endisel tasemel. Et aga teostada viimases osas kokkuvõetuid, tuleb eeskätt igal üksikul kodanikul oma kulutusi kokku tõmmata, see tähendab vabatahtlikult alandada oma elustandardit. Oleks kergemeelsus uskuda, et Rootsi olemasolevat elustandardit saab hoida ülal, kui tõusevad riigikaitsekulud ja muud väljaminekud, näiteks impordile. Selleks, et elustandardi alanemisele kaasa aidata, soovivad prof. G. Cassel ette võtta tarbimismaksustamise palju laiemal alusel senisest. Iga üksik kodanik peaks loobuma osast oma tavalistest kulutustest sõjaolukorra raskusi silmas pidades.

Kui neid abinõusid õigeaegselt ei rakendata, siis on tagajärjeks vältimatu inflatsioon. Rootsi kroon ei ole juba mõnd aega enam selles hinnas mis ta oli enne sõja algust, lõpetab prof. G. Cassel, tähendades sellega teatavatele inflatsiooni sümptomidele Rootsis.

Holland

Komisjon eraomandusele tekkinud sõjakahjude arutamiseks

Kokkuleppel majandusministriga rahaministri poolt antud korraldusega asutati nõuandev komisjon küsimuste arutamiseks, kas ja missugusel viisil tuleksid abinõud tarvitusele võtta, pidades silmas rahalist riisikot, 1) mida tekitavad ohud, mis ähvardavad eraomandust

Euroopas valitseva sõjaseisukorra tõttu, 2) mis võiks ähvardada eraomandust, kui need ohud teravnevad, eriti kui Holland sõtta kistakse.

Prantsusmaa

Ühehinna-äride asutamine ka edaspäi keeldud

Tarvitajate laiemad ringkonnad on arvamisel, et nüüd, kus ostujõud on tunda saanud olulist kitsendust, tuleb eriti arendada ühehinna-äride vormi. Prantsusmaal aga kehtib alates 1936. a. maikuust seadus, mida korduvalt pikendati ja mis keelab uute ühehinna-äride asutamise ning olemasolevate säärase äride laiendamise. Riigi majandusnõukogu oli umbes aasta tagasi seaduse uue pikendamise vastu, kuid arvestades tööstusliku keskseisuse huve tuli seaduse kehtivust uuesti pikendada kuni 1. IV 1940. Sellega seoses mitu rahvaesindajat esitas uue seaduseelnõu, mille järgi nimetatud seaduse kehtivus oleks pikendatud kuni rahu sõlmimiseni. Samal viisil käsitletakse ka „lendavaid kaubaju“, s. o. veoauto-basaare.

Šveits

Uus sõjatranspordi riskide kindlustuse korraldus

1. jaanuaril 1940. a. on kehtima pandud uus sõjatranspordi riskide kindlustuse korraldus. Selle puhul rõhutatakse, et suurkahjusid Šveitsile torpedeerimise või miinide plahvatusse läbi seni ei ole märkida. Seepärast oli ka võimalik alandada viimaste nädalate jooksul sõjapreemiad tasemini, mida tänapäev ükski välisriik ei ole veel suutnud teha. Tähendatud asjaolu peaks kaasa aitama hindade tõusu tõkestamiseks. Transpordi riskide kindlustuse objektiks on Šveitsis tarvitamiseks või ümbertöötamiseks määratud esmajärguliste elatistarbeainete maa-, jõe- ja õhustransport, samuti ka Šveitsi väljaveokaupade mere-, maa-, jõe- ja õhustransport ning sõjatranspordiameti poolt tähendatud veovahendid, mida tarvitatakse säärase kaupade veoks. Kindlustus piirdub ainult kaupadega, mis on tarvili- sed maa varustamiseks ning mis on määratud Šveitsis tarvitamiseks või ümbertöötamiseks. Kõikidele teistele kaupadele on kindlustus fakultatiivne. Šveitsis tegutseda lubatud välismaa transpordi kindlustusseltsid võivad

tähendatud kindlustusoperatsioonidest osa võtta ainult siis, kui nende kodumaal Šveitsi kindlustusseltsidele antakse sama õigus. Kindlustuspreemiad määrab kindlaks eriline komisjon.

Palga kompensatsioonikassade asutamine

1939. a. 20. detsembri seadus paneb kehtima uue palgakaotuse eest kaitseväelastele maksetava tasu korra. Kaitseväelastele tuleb mõista ka naisi, kui nad tegutsevad passiivse õhukaitse alal või Punase Risti juures. Tähendatud tasu maksavad kaitseväelastele harilikult palgakompensatsioonikassad. Iga tööandja, kes ei kuulu erikassa alla, kuulub selle kantoni kassa alla, kus asub tema kaitis. Palga asetasu maksmiseks tarvilised summad katavad pooles osas riik ja kantonid ning pooles osas tööandjad ja töölised. Sel teel kaetakse ainult teataval määral palgakaotus, mis tekib töölistele ja teenijatele sõjateenistuse läbi. Abiraha maksmise küsimus kaitseväes olevaile iseseisvatele tööstureile ning vabakutselisele ei ole veel korraldatud.

Rumeenia

Minimaalpalgade kindlaks määramine

23. I 1940 dekreediga loodi seaduslik alus minimaalpalgade kindlaksmääramiseks kaubandus-, tööstus- ja veokäitistes. Minimaalpalgad määratakse kindlaks moodustatavate erikomisjonide poolt, kes tegutsevad provintsi ametivõimude hinnainspektsioonide juures.

Türgi

Väljaveofirmade viis gruppi

Türgi kaubandusministeerium jaotas väljaveofirmad viide gruppi, mis olid registreeritud väljaveo-organisatsioonide juures. Esimese gruppi kuuluvad tarvitajateühingud, mitmesugused koondised ja põllumajanduspank, s. t. asutused, kes mängivad osa turu korraldamisel. Teise grupi alla langevad hulgikaubandusfirmad, kes on küllalt tugevad säärase osa etendamises. Kolmas grupp hõlmab firmasid, kes vähimalt kolm aastat on katkestamatult

tegutsenud väljaveo alal. Neljas grupp koosneb firmadest, kes on vähem kui kolm aastat tegelnud väljaveoga, ning viimne grupp firmadest, kes väljaveoäriks alles tahavad hakata.

Põhja-Ameerika Ühendriigid

Sõja mõju sisseveole

Detsembrikuu lõpul Philadelphias peetud „American Economics Association“ aastakoosolekul E. Dana Durand, Ühendriikide tariifikomisjoni liige, esitas üksikasjalise ettekande Euroopa sõja mõju kohta Ameerika sisseveole. See sõda pakub, võrreldes esimese maailmasõjaga, tähtsamate saadustega mitteküllaldase varustamise vähemat ohtu. Peapõhjus seisab sisseveo struktuuri muutmises, alates 1914. a. Kuna 1914. a. Euroopa osa Ühendriikide kogu sisseveost oli 47%, oli see 1937/38. a. ainult veel 28%, kusjuures tema osa absoluutne arv vähenes 896 milj. \$ 705 milj. \$-ni. Tagasimineks oleks olnud veel suurem, kui alkoholsete jookide tselluloosi ja ajalehepaberi sissevedu ei oleks nii kõvasti tõusnud. Eriti terav oli sisseveo tagasimineks Kesk-Euroopast, kaasa arvatud Saksamaa ja endine Austria. Kuid see oht ei ole nii suur, kuna ühelt poolt see puudutab vähema tähtsusega saadusi ning teiselt poolt kaupu, mida võib saada teistest maailmajagudest.

Pearaskus seisab ohus, et võiks katkeda tselluloosi hankimine eriti Põhja-Euroopast, sest paberivabrikud ei saa seda asendada sisseveoga Kanadast, kus tselluloositööstus on kontserni käes. Teine raskus tekiks transpordi ohustamisest. Veel 1936. a. $\frac{2}{3}$ sisseveost ja $\frac{1}{4}$ väljaveost teostati võõraste laevadega. Kolmas raskus seisab tähtsamate, lääneriikide poolt kontrollitud, toorainete hankimise ohustamisest.

Durand kardab sellega seoses monopoliiseeritud hindade kujunemist Suur-Briti ja Prantsusmaa poolt tähtsamaile tooraineile, nagu kummi, asbest, nikkel, tina, kroom, puuvill, kakaoad jne. Juba enne sõda oli tendents tõsta nende ainete hindu ning selle monopoli-tendentsi liialdust võib takistada ainult siis, kui lääne-võimud on suuremal määral sõltuvad Ameerika koostööst relvade jne. hankimisel.

Arde register

Jaauarikuu esimesel poolel.

Registreeritud uued firmad:

1. E. Al g m a, Tartu, Alevi 22, puutööstus, ärip. Emilie Al g m a.
2. K. Al t p e r e, Tallinn, Liivalaia 62, auto-keretööstus, ärip. Kustas Al t p e r e.
3. K. A r e n g, Piiri v., Kriusa k., segakauplus, ärip. Kalju A r e n g.
4. J. A r o, Nissi v., toiduainetekauplus, ärip. Johannes A r o.
5. Artur B a c k h o f, Tõstamaa v., jahuveski- ja villakraasimine.
6. Sophie B a t h e l t, Pärnu, Kalevi 26, moe- pudu- ja tapeedikauplus.
7. A. B i i d e r, Rakvere, Tallinna 15, mööbli- äri, ärip. Artur Biider.
8. Voldemar E e n m a a, Lügänuise v., Püssi, Ü. „Eesti Lihaekspord“ saaduste müük.
9. A. E e r m a, Rakvere, Sepapaja 12, naiste riiete õmblusetöökoda, ärip. Aari E e r m a.
10. E. E e r m a, Nõmme, Lääne 14—2, ehitus- ettevõte, ärip. Enn E e r m a.
11. Walter E g g e r t, Orava v., telliskivitehas.
12. Eduard E i t e l b e r g, Tallinn, Väike-Karja 9—23, isiklik agent (peamiselt kirjutus- tarbed).
13. O. E l k e n, Voore v., kaks jahuveskit, ärip. Olga Elken.
14. H. E n g e l s o n, Tallinn, Vilmsi 53, soolte- puhastamise-tööstus, ärip. Harry Engelson.
15. Majateenijate vahetalituskontor „Uus Tee- nija“ K. H a h n, Tallinn, Rüütli 2—6, ärip. Käthe Hahn.
16. H. H e i t u r, Paide, Turg 19, pudu- ja mänguasjadekauplus, ärip. Hugo-Voldemar Heitur.
17. Herman H e l d r i n g, Riguldi v., Höbringi k., ülesost ja müük.
18. A. H i n d r e k s o v, Tallinn, Uus 27, raua- kauplus, ärip. Alide Hindreksov.
19. Martin H u r m a, Pärnu, Riia mnt. 41, sega- kauplus.
20. A. I n n o s, Lügänuise v., Lügänuise k., veo- ettevõte, ärip. Aleksander Innos.
21. August J a g o m ä g i, Orava v., Tamme t., segakauplus.
22. Adolf J a i k, „Tartu lineer- ja trükikoda“, Tartu, Tähe 14-a.
23. Veo- ja transp.-äri „Ladur“ F. J a k o b s o n & K o., Tallinn, Sadam, Bassein 1, laevade laadimise-, lossimise- ja veoettevõte; usal- dusühing, täisosanik Fred Jakobson, ühingu osakapital Kr. 3.000.—
24. Jakob J ä r v e l a, Kehtna v., ehitustööde ettevõte.
25. August J ü r g e n s o n, Pärnu, Kuninga 3, tislertööstus.
26. A. J ü r i s a l u, Tallinn, Sadama 5, spedit- siooni- ja kaubanduskontor, ärip. Artur Jürisalu.
27. O. K a e r m a, Jõhvi, Vabriku 11, veoette- võte, ärip. Osvald Kaerma.
28. Enn K a j a n d, Nõmme, Pärnu mnt. 261, leivatööstus.
29. A. K a l d a, Tartu, Fortuna 1, pruugitud asjade ost-müük, ärip. Alma Kalda.
30. Mihkel K a l d a, Pärnu, Riia mnt. 61, toidu- ainetekauplus.
31. Anne K a l m e n d, Nõmme, Pärnu mnt. 94, kirjutustarvete- ja mänguasjadekauplus.
32. O. K a r e p a, Tallinn, Vabriku 8-d, 3, välis- esindused (kirjutusmaterjal), ärip. Oskar- Heinrich Karepa.
33. S. K a s k, Tallinn, Tartu mnt. 15, juukse- tööstus, ärip. Sinaida Kask.
34. J. K e e r d, Võru, Maleva 36, autobussi- ettevõte reisijate veoks Võrumaal ja Pet- seri, Tartu 22, autobussi-ettevõte reisijate veoks Petserimaal, ärip. Julie Keerd.
35. Rudolf K e r b e, Petseri, Koidu 14, sega- kauplus.
36. A. K i i s a, segakauplus, Martna v., Ranna- mõisa as., ärip. Anton Kiisa.
37. Karl K i s s a, Rakvere, Pikk 22, köitekoda.
38. O. K i v i l o, Veriora v., Väike-Veerksoo, segakauplus, ärip. Oskar Kivilo.
39. Raadiotööstus J. & E. K i v i s a a r, Narva, Tallinna mnt. 1, raadioaparaatide valmista- mine, parandamine ja müük; täisühing, täis- osanikud Johannes Kivisaar ja Edmund Kivisaar; ühingu osakapital Kr. 1.000.—

FOTO

Parikas
TALLINN

MEISTERFOTOGRAAFID

KUNINGA 1

PORTREED
GRUPID
SUURENDUSED

AVATUD:

ÄRIP. KL. 9—17
PÜHAP. „ 11—14
KÖNETR. 437-50

40. Raadiotehniline tööstus El. Kivisalu, Tallinn, Roosikrantsi 8—11, ärip. Elmar Kivisalu.
41. E. Koho, Mäksa v., Vanakasti, segakauplus, ärip. Eduard Koho.
42. Marie Kolberg, Tallinn, Kesk-Kalamaja 2, toiduainetekauplus.
43. O. Kolo, Elva, Kesk 4, kirjutusmaterjali- ja pudukauplus, ärip. Olga Kolo, end. perekonnanimi Hendrikson.
44. Paul Koort, Paistu v., Paistu al., pagariäri.
45. Olga Korkenson, Tallinn, Tobiase 8, toiduainete- ja piimakauplus.
46. V. Koršunova, Jõhvi, Narva mnt. 43, veoettevõtte, ärip. Valentiina Koršunova.
47. V. Korts-Lindus, Tartu, Riia 24—3, naiste riiete õmblemise töökoda, ärip. Valli Korts-Lindus.
48. A. Krabu, Tallinn, Malmi 2, toiduainetekauplus, ärip. Adele Krabu.
49. Linda Kress, Tartu, Võidu 17, kübaraäri.
50. Jaan Kruuda, Lasva v., Otsa as., segakauplus.
51. „Standard-Nool“ A. Kuningas & Ko., Tallinn, Vabriku 59, saapatööstus; usaldusühing, täisosanik Aleksander Kuningas, ühingu osakapital Kr. 11.000.—.
52. I. Kusnetsov, Tartu, Fortuna 3/4, kala-kauplus, ärip. Ivan Kusnetsov.
53. Eduard Kuusik, Alatskivi v., Savasvere k., segakauplus.
54. J. Kuusk, Jõgeva, Suur 18-a. valmisriieteäri (enne jalanõudeäri), ärip. Jaan Kuusk.
55. Etka Kakk, Tartu, Kastani 42/44, karastavate jookide, õlle- ja peenviinade ladu.
56. Johann Laagus, Pärnu, Roheline 3, puduja koloniaalkauplus.
57. M. Lamann, Tartu, Vene 12, kangasugade- ja tekstiiltarvetetööstus, ärip. Magnus Lamann.
58. H. Leesik, Rõngu v., Väike-Rõngu k., laualõikus, ärip. Hermann Leesik.
59. Georg Leesti, Tallinn, Mooni 3, põletispuude müük.
60. Alfred Lehiste, Erra v., Kiviõli, Kiriku 3, segakauplus.
61. L. Leito, Tartu, Ülikooli 14, piima- ja piimasaadustekauplus, ärip. Leida Leito.
62. R. Lepasson, Tartu, Söögiturg 5, kompveki-kauplus, ja Tartu, Emajõe 4, kompvekitööstus, ärip. Robert Lepasson.
63. Enn Lepiksoo, Tallinn, Vismari 20—3, maalritööd.
64. August Licht, Suure-Jaani, Viljandi 33, põllu-, aia- ja karjasaaduste ost ja müük Eesti Vabariigi piires.
65. Joh. Lillemägi, Lüganuse v., Püssi, veoettevõtte, ärip. Johannes Lillemägi.
66. Konstantin Lillep, Noarootsi v., Inγκüla, segakauplus.
67. M. Ljublinsky, Tartu, Kuperjanovi 7, pagari- ja kondiitriäri, ärip. Maria Ljublinsky.
68. L. Lohk'i rõivaõmbluse-töökoda, Viljandi, Kirikumõisa 26 (enne Prantsuse 5), ärip. Linda Lohk.
69. H. Ludvi, Tallinn, S.-Ameerika 35, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Helene Ludvi.
70. Harald Lukmann Tsement-betoontööstus, Nõmme, Vabaduse pst. 158.
71. Aleksei Luuga kauplus, Meremäe v., Uusvada k., talurahvatarvetekauplus.
72. Elmar Madisson, Harku v., Tabasalu k., toiduainetekauplus.
73. E. Mahl, Tartu, Oa 5—3, veoäri, ärip. Evald Mahl.
74. Olev Maiste, Vändra al., Pärnu-Paide mnt. 62, restoran.
75. Julie Malm, Meremäe v., Serga k., jahuveski.
76. J. Meokas, Viljandi, Tartu 3—5, rätsepätöötuba, ärip. Jüri Meokas.
77. J. Mihkelson, Suure-Jaani, Tallinna 2, restoran-võõrastemaja, ärip. Jaan Mihkelson.
78. „Eesti Söödakriit“ Dr. agr. A. Miljan & Ko, Tapa, Ambla mnt. 9, kriidisaaduste tootlemine; täisühing, täisosanikud August Miljan, Julius Martov, Juhan Kaarlimäe ja Jaan Maidre, ühingu osakapital Kr. 4.000.—.
79. J. Milleri leivatööstus, Tallinn, Kalevi 17, ärip. Juulie Miller.
80. Karl Murde, Abja v., Paluoja al., Pärnu tee 41, lina-, linaseemne- ja vilja ost-müük.
81. F. Mänd, Kiidjärve v., savitööstus, ärip. Felix Mänd.
82. L. Mänd, Türi, Viljandi 8-a, söögimaja, ärip. Linda Mänd.
83. V. Nesterov, Rakvere, Laada 21, toorja valmisnähkadeäri, ärip. Vassili Nesterov.

Eesti riigilippe

villaseid ja puuvillaseid mitmesuguses suuruses

soovitab

Tallinna puuvillriidekauplus

Joh. Laidna

V.-Karja 12,
tel. 445-48

84. K. Niklus, Otepää, Pühajärve tee 1, kohvik-söögisaal, ärip. Katrin Niklus.
85. A. Niländer, Tallinn, Pärnu mnt. 60, keemiatööstus (kemikaalid jalanõudetööstusele), ärip. Amanda-Julie-Katarina Niländer.
86. R. Nurk, Vaivara v., Tüsamäe, pagariäri-kohvik, ärip. Rudolf Nurk.
87. Leoniida Nuut, Tallinn, Tartu mnt. 20, toiduainetekauplus.
88. Endel Nõmme, Rakvere, Tööstuse 1, juhuslike asjade kauplus.
89. Aleksander Oit, Rakvere, Tallinna 15 (enne Pikk 3), raadio-, jalgratta- ja mööbliäri.
90. H. Paavo, Jõhvi, Turuplats 9, sepatöö, ärip. Herman Paavo.
91. Anastasia Pauska, Pärnu, Tallinna mnt. 5-a, pesu- ja puduari.
92. Paul Peterson, Võru, Liiva 9, liha- ja vorstikauplus.
93. „Vega Tehas“ Poland & Ko, Tallinn, Lastekodu 48, masina- ja kaalutehas; usaldusühing, täisosanikud Franz Poland ja Armand Poland, ühingu osakapital Kr. 6.000.—.
94. Joh. Pärkma, Jõhvi as., veoettevõtte, ärip. Johannes Pärkma.
95. August Pärtna, Lüganuse v., Püssi as., veoettevõtte.
96. Karl Pärtna, Lüganuse v., Püssi as., veoettevõtte.
97. Prits Paasuke, Häädemeeste v., Arumetsa k., telliskivitööstus.
98. F. Pöder, Võhmuta v., Järva-Jaani, Lai 10, liha ost-müük, ärip. Ferdinand Pöder.
99. Hilda Rae, Tallinn, Vismari 39, toiduainetekauplus.
100. Otto Raidma, Tallinn, Vambola 5 / Õuna 12, toiduainetekauplus.
101. Kari Rand, Jõhvi, Soo 14, veoettevõtte.
102. V. Rebane, Nõmme, Pärnu mnt. 10, lihakauplus, ärip. Villem Rebane.
103. S. Reimets, Undla v., Kadriina, lihakauplus, ärip. Susanna Reimets.
104. „Metsaturustaja“ N. H. Ring & Ko, Tallinn, Laeva 4, metsaäri; täisühing, täisosanikud Naftali-Herts Ring ja Isak Furmansky, ühingu osakapital Kr. 500.—.
105. Juuksetööstus „Lii“ L. Ristlaan, Tallinn, Harju 29, daamide juuksur, ärip. Liidia Ristlaan.
106. A. Rool, Tallinn, Liivalaia 33, mööblitööstus, ärip. Artur Rool.
107. Johannes Roosioks, Anija v., Soo-otsa k., koloniaalkauplus.
108. Mehaaniline puu- ja krohvmatitööstus „Erko“ E. Rossmann, Tallinn, Kolde 1, puu- ja krohvmatitööstus (kastid, kirstujalad jne.), ärip. Endel Rossmann.
109. Mehaaniline jalanõudetööstus E. Ruhno, Tallinn, Tatari 29, ärip. Erich Ruhno.
110. Auruvärvimis-tööstus „Edu“ R. Rumjantsev ja V. Schults, Narva, Vabaduse 26 / Valge 6; täisühing, täisosanikud Roman Rumjantsev ja Vladimir Schults, ühingu osakapital Kr. 1.000.—.
111. Juhana Saar, Tali v., Viisereini t., jahuveski.
112. Ida Saarmann, Vändra al., Pärnu-Paide mnt. 36, toiduainetekauplus.
113. A. Sai, Tallinn, Kopli 80, lihakauplus, ärip. Anna Sai.
114. I. Sapotsinsky, Rakvere, Lai 13, jalanõudekauplus, ärip. Ida Sapotsinsky.
115. G. Schmidt, Tallinn, Uus-Hollandi 10, laevade lossimine ja laadimine, ärip. Gert-Christian Schmidt.
116. V. Semjonov, Erra v., Kiviõli, Pikk 6, segakauplus ja lihakauplus, ärip. Vladimir Semjonov.
117. Ferdinand Siirak, Tartu, Narva 143, pagari- ja kondiitriäri.
118. E. Sokk, Kiidjärve v., Karilatsi k., loomade ülesost, ärip. Elmar Sokk.
119. H. Soomuste, Narva, VII Peetri 6, toiduainete- ja piimakauplus, ärip. Hilda Soomuste.
120. E. Sporleder, Tallinn, Kalda 24, import, eksport, speditsoon ja agentuur, ärip. Ernst Sporleder.
121. S. Sprenk, Viljandi, Endla 24, toiduainetekauplus, ärip. Salme Sprenk.
122. Mihei Sulpov, Peipsiäärne v., Sofie k., segakauplus.
123. Karuse apteek Prov. V. Tamm, Karuse v., ärip. Vanda Tamm.
124. J. Teder, Viljandi, Kauba 7, piima- ja delikatesskauplus, ärip. Johannes Teder.
125. Liis Tirgo, Abja v., Penuja al., segakauplus.

Tehnikabüroo

Oskar Veckmann

Tallinn

Pärnu mnt. 36-10

Tel. 462-39

F. A. G. — kuullaagrid

REDDAWAY — kaamelikarv- ning teised veorihmad tööstustele

AVESTA — roostevabad teras- torud ja roostevaba terasplekk

MANNESMANN — bensiini- ja transportvaadid ja mitmesuguseid teisi kvaliteet-tööstustarbeid

Nõudke katalooge!

126. Karl Tomasson ja Poeg, Tartu, Pärna 28, villa- ja värvimise tööstus; Tartu, Narva 18, lõnga- ja riidekauplus; täisühing, täis- osanikud Karl Tomasson ja Emil Tomasson, ühingu osakapital Kr. 5.000.—
127. R. Tornius, Tartu, Aia 3, kullasepa- ja märgitööstus, ärip. Rudolf Tornius.
128. Ida Traurig, Nõmme, Jaama 2, majapidamistarvetekauplus.
129. K. Treeter, Vaivara v., Viivikonna kae- vandus, isiklik agent raadio- ja jalgrataste alal, ärip. Konstantin Treeter.
130. A. Tromp, Võõrastemaja „Eestimaa“, Tar- tu, Kivi 2, ärip. Anna Tromp.
131. V. Täht, Põlva, apteek, ärip. Vello Täht.
132. „Nitro“ O. Tõruke ja Ko, Tartu, Kaluri 17, maalritööde ettevõtte; täisühing, täis- osanikud Osvald Tõruke ja Hinno Pallo. ühingu osakapital Kr. 1.000.—
133. A. Uffert, Tartu, Võru, 134, mehaaniline mootori-, masina- ja autovedrutööstus, ärip. Arseni Uffert.
134. Endla Urgart, Sõmerpalu v., segakauplus.
135. Artur Uus, Kärü v., Laane as., loomade ja liha ost-müük.
136. E. Uusmaa, Kuressaare, Lossi 5, pagari- ja kondiitriäri, ärip. Eduard Uusmaa.
137. Aktsiaselts „Kauba- ja Vabalad“, Tallinn, Põhja pst. 21, kauba- ja vabaladude sisseseadmine ja kasutamine. Speditsoon, kaupade ost ja müük komisjoni alusel, laodokumentide väljaandmine; juhatuse liik- med Joakim Puhk, Hans Peetrimägi ja Anton Tuberg; asjaajaja-direktor Richard Uritam. Põhikapital Kr. 50.000.—
138. P. Vanik, Tallinn, Pärnu mnt. 88, toidu- ainetekauplus, ärip. Paula Vanik.
139. J. Varik, Rimmu v., Rimmu al., sega- kauplus, ärip. Julie Varik.
140. Mihkel Vatsel, Vao v., Kiltsi, veoette- võtte.
141. Aleksander Vellend, Pärnu, Kuressaare mnt. 74, toiduainetekauplus.
142. L. Vigel, Paldiski, Jaan-Poska 24, kella- kauplus, ärip. Linda Vigel.
143. Raamatukauplus „Bukinist“ E. Viira, Tal- linn, Vana-Posti 7, pruugitud raamatute kauplus, ärip. Ella-Agnes Viira.
144. R. Vikkera, Tartu, Vene 10, jalanõude- kauplus, ärip. Richard Vikkera.
145. Ida Õiglane, Tallinn, Uus 22, pruugitud asjade ost-müük.
146. J. Öör, Narva, Raua 24, veoettevõtte, ärip. Johannes Öör.

A/S. TARTU PANK

Aktiva.

Ariseis 31. detsembril 1939. a.

Passiva.

Kassa	Kr.	145.745.86
Hoiuarved	"	1 864.316.61
Väärtpaberid	"	84.975.35
Väärtused	"	47.778.47
Diskonteeritud vekslid	"	4.592.211.36
Konto-korrentlaenuid	"	5 044.556.49
Korrespondendid	"	359.829.86
Garantii deebitorid	"	304.513.46
Mitmesugused deebitorid	"	744.512.94
Vallasvara	"	127.048.53
Kinnisvara	"	570.483.67
Tuleva aasta kulud	"	14.258.70
Osakond	"	514.747.48
Muud aktivad	"	355.917.66
		Kr. 14.770.896.44

Põhikapital	Kr.	1.000.000.—
Tagavarakapital	"	111 000.—
Amortisatsioonikapital	"	270.000.—
Hoiusummad	"	6.472.958.19
Vekslite rediskont	"	1.621.201.87
Võlad teistes krediitasutistes	"	2.021.246.15
Korrespondendid	"	1.101.730.15
Väljaantud garantiid	"	304.513.46
Mitmesugused kreditorid	"	744.512.94
Osakond	"	540.717.42
Tuleva aasta tulud	"	55.858.74
Muud passivad	"	325.362.46
Puhaskasu	"	201.795.06
		Kr. 14.770.896.44

Kulud.

Kulude ja tulude aruanne 1939. a. eest.

Tulud.

Valitsemise ja ärikulud	Kr.	490.614.09
Makstud %/0, komisjon ja porto	"	366.149.91
Kinnisvarade kasutamise kulud	"	32.241.07
Mitmesugused kulud	"	234.892.66
Puhaskasu	"	201.795.06
		Kr. 1.325.692.79

Saadud %/0, komisjon ja porto	Kr.	870.495.62
Tulud kinnisvarade kasutamisest	"	23.781.50
Mitmesugused tulud	"	431.415.67
		Kr. 1.325.692.79

1939. a. aruanne kinnitati aktsionäride peakoosoleku poolt 3. veebruaril 1940. a. Peakoosolek otsustas 1939. a. puhaskasu Kr. 201.795.06 suuruses, millele on juure arvatud eelmise aasta puhaskasu ülejääki Kr. 105.255.93, seega kokku Kr. 307.050.99, jagada järgmiselt: arvata tagavarakapitaliks Kr. 21.000.—, aktsionäridele 6% dividendi maksmiseks Kr. 60.000.—, kinnisvarade lisaamortisatsiooniks Kr. 30.000.—, reserveerida riigimaksudeks Kr. 70.000.—, annetusteks Kr. 3.000.— ja ülejäänud osa Kr. 123.050.99 kanda ette järgmiseks aastaks uuele arvele,

Registreeritud muudatused:

1. J. Allik & Ko, Tallinn, Vana-Posti 6, kaubanduskontor, esindused, import, keemia- ja kosmeetika-laboratoorium; täisühingusse täisosanikuna juure tulnud Ferdinand Tammets, leping muudetud, firmaks jääb „Allik, Tammets & Ko“. Benno Hoeppeneri prokuura kustunud, kollektiivprokuura antud Hilja Meriveele ja Boris Tammkaevile.
2. Helene Arne m a n n i perekonnanimeks on „Juhanson“ ning tema Pärnus, Karuselli 9 asetseva piimasaadustekaupluse firmaks „Helene Juhanson“.
3. T. Bachval, Jõhvi, Narva mnt. 3, riide- ja pudukauplus; ettevõtte ühes firma tarvita- mise õigusega seniselt omanikult Taavet Bachvalilt üle läinud ainuisiklikule äripida- jale Harald Bahvalile.
4. Balti Puuvilla K e t r a m i s e ja K u- d u m i s e V a b r i k u A k t s i a s e l t s, Tal- linn, S.-Karja 15, lahkunud juhatuse liige Martin Luther.
5. August Bernhardt i perekonnanimeks on „Pärnat“ ning tema Laiksaare vallas asetseva veoäri firmaks „August Pärnat“.
6. Johannes Bäärsi ees- ja perekonnanimeks on „Rein Merivald“ ning tema Lihula vallas asetseva pagariäri firmaks „Rein Merivald“.
7. Rudolf Danilov jätkab äritegevust, avades Kohtlas, Roodu-Nõmmel, pagariäri fir- ma all „Rudolf Danilov“.
8. Kaubamaja Thomas Clayhills & Son, Tallinn, Olevimägi 14, import-eksport, agen- tuur ja komisjon mitmesuguste kaupadega; Robert Dondorffi prokuura kustunud; kollektiivprokuura antud Eduard Loodele. Puu- tööstuse Nõmmel, Pärnu mnt. 169, lõpetanud.
9. „Balti Lloyd“ Hans Dressler, Tallinn, Pikk 62; Voldemar Maydelli ja Herbert Kruse prokuura kustunud. Kollektiivpro- kuura antud Friedrich Paalbergile ja Abram van der Kempile.
10. Eesti Käsitöölaliste Klubi einelaua asukohaks on Tallinn, Vana-Kalamaja 21 (enne Maakri 15).
11. Ado Eriti toiduainete-, õlle-, kodumaa veini-, napsi- ja liköörikaupluse asukohaks on Tallinn, Soo 13 (s. o. end. Uus-Kalamaja 9-b).
12. Keemiatööstus „Feival“ A. Feischner & Ko, Tallinn, Volta 3, seebi- ja keemiatöös- tus, kosmeetika- ja parfümeeria-laboratoo- rium; seni usaldusühingule kuulunud ette- võtte tegevust jätkab ainuisikliku äripida- jana senine täisosanik Arthur Feischner fir- ma all „Keemiatööstus „Feival“ Prov. A. Feischner“.
13. Vladimir Feodorov jätkab äritegevust. avades Narvas, Joala 1, veoäri firma all „Vladimir Feodorov“.
14. Egon Gerretz avanud Tallinnas, Pikk- jalg 3. tulemasinate põletisainetööstuse ja tegutseb edasi välisfirmade esindajana firma all „Egon P. R. Gerretz“.
15. Johannes Hankovi ees- ja perekonna- nimeks on Ilmar Raa ning tema Tartus, Suurturg 7 asetseva kinnisvarade vahetalituse büroo firmaks „Ilmar Raa“.
16. Sohvie Heinrichsen jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Paldiski mnt. 15, pudu- ja pesukaupluse firma all „S. Heinrichsen“.
17. Otto Hinnu jätkab äritegevust, avades Nõmmel, Värava 3, toiduainetekaupluse fir- ma all „O. Hinnu“.
18. Anton Itter jätkab äritegevust, avades Pärnus, Rääma 28, toiduainetekaupluse fir- ma all „Anton Itter“.
19. Heinrich Jaanits jätkab äritegevust, ava- des Tallinnas, Narva mnt. 55, vanade raa- matute ostu-müügiäri firma all „H. Jaa- nits“.
20. Jacob Jacke & Co, Pärnu, Kuninga 28, eksport-import; kollektiivprokuura antud Ja- kob Neumannile ja Hermann Johannsonile.
21. Anna Jürgensoni perekonnanimeks on „Rooni“ ja tema Tallinnas, Harju 30 aset- seva kaupluse firmaks „Valmisriieteäri A. Rooni“. Valmisriietekaupluse Tallinnas, Laa- daplats 48, lõpetanud.
22. Eltss Kajandi moeäri asukohaks on Tal- linn, Roosikrantsi 4 (enne Pikk 15).
23. Aktsiaselts Kauba Pank, Tartu, Suur- turg 12, Voldemar Palmi prokuura kustunud.
24. Aktsiaselts Keskkassa, Tallinn, Suur- Karja 18; lahkunud juhatuse liige Heinrich Uuemõis. Juhatuse ja nõukogu esimeheks valitud Kaarel Eenpalu ja juhatuse esimehe asetäitjaks Kotri Hangelaid.
25. Aug. Kongatsi nahakaupluse asukohaks on Kuressaare, Tallinna 6 (enne Tallinna 2).
26. Aleksander Koppeli pruugitud mööbli ja juhuslike asjade ostu-müügiäri asukohaks on Tallinn, Rüütli 12-a (enne Kopli 18).
27. Masinaehituse vabriku aktsiaselts Franz Krull, Tallinn, Kopli 68, Viktor Auchteri prokuura kustunud.
28. Osauhisus I. G. Krüger, Tallinn, Pikk 9; Tartus, Rüütli 11 asetsev raamatukauplus üle toodud Tallinna, Pikk 9. Kollektiivpro- kuura antud Walter Treumannile ja Evald Maksonile.
29. A. E. Kuhlmanni kalatööstuse asukohaks on Paldiski, Koidu 19 (enne Mere 5).
30. Johannes Kulli kingsepatöötaja asukohaks on Tallinn, Heina 12 (enne Vana-Kala- maja 10).
31. Johann Kullama Viljandis, Tallinna 5 asetseva naha- ja hobuseriistadekaupluse firmaks on „J. Kullama“ (enne V. Kivistik).
32. Eduard Laius avanud Emmaste v., Engo k. asetseva jahuveski juures saeveski, milli- seid peab firma all „Engo jahu- ja saeveski E. Laius“.
33. Sirje Laosma toiduainetekaupluse asu- kohaks on Tallinn, Vismari 12 (enne S.- Patarei 9).
34. Alma Lassur lõpetanud toiduainetekaup- luse Nõmmel, Lootuse pst. 75, ja avanud Nõmmel, Ida 25, toiduainetekaupluse firma all „A. Lassur“.
35. Johannes Lehtmets jätkab Raasiku vallas, Raasiku al. jahuveski tegevust firma all: J. Lehtmets, jahuveski „Raasiku“.

36. Viktor Leinfeldti pudukaupluse asukohaks on Rakvere, Lai 9 (enne Lai 13).
37. Alma Lips jätkab äritegevust, avades Viljandis, Lossi 19, söögimaja firma all: A. Lips, söögisaal „Kodu“.
38. Alviine Luukase toiduainetekaupluse asukohaks on Tallinn, Tõnismägi 3 (enne Vismari 12).
39. „H. Markovitsch“, Tallinn, Viru 15, kella- ja kullasepaäri; ettevõtte tegevust jätkavad senise firma all surnud Hirsch Markovitschi pärijad Gittel Markovitsch, Abram Markovitsch, Rafael Markovitsch ja Lev Markovitsch.
40. „Georg Meyer“, Tallinn, Pikk 10, teras- ja rauakaubaäri; ettevõtte seniselt omanikult Theodor Kaarmannilt üle läinud ühes firma tarvitamise õigusega ainuisiklikule äripidajale Erik-Hans Kaarmannile.
41. Olga Mutleri perekonnanimeks on „Murusk“ ning tema vanakraamikaupluse firmaks Tartus, Fortuna 1, O. Murusk.
42. Alide Möllersoni ees- ja perekonnanimeks on Liisu Möldre ning tema Tallinnas, Kopli 10 asetseva mööblikaupluse firmaks „L. Möldre“.
43. Martin-Eduard Möllersoni ees- ja perekonnanimeks on Mart Möldre ning tema Tallinnas, Kopli 10 asetseva raudvoodi- ja traatvõrgutööstuse firmaks „Mart Möldre“.
44. Osühing „Noor-Eesti Kirjastus“, juhatase, trükikoja ja kirjastuse asukohaks on Tartu, Kastani 38 (enne Gustav-Adolfi 8—3); raamatukauplus asub endiselt Tartu, Rüütli 11.
45. Eesti A.-S. John Nurminen, Tallinn, Väike-Karja 7, ettevõtte ärialaks on: spetsioon ja välisfirmade esindused.
46. August Paabo jätkab äritegevust metsamaterjaliga kauplemise alal Tartus, Hermannini 14, firma all „A. Paabo“.
47. Anette Prooso lõpetanud toiduainetekaupluse Tallinnas, Uus-Kalamaja 35, ja avanud toiduainetekaupluse Tallinn, Volta 24, firma all „Anette Prooso“.
48. Emilie Prosti perekonnanimeks on „Parvoja“ ning tema Tartus, Ülikooli 25—4 asetseva õmblustöökoja firmaks „E. Parvoja“.
49. Hilda Pütseppa perekonnanimeks on „Heinmaa“ ning tema Rakveres, Tallinna 32 asetseva mütsikaupluse firmaks „Hilda Heinmaa“.
50. Aleksander Raskasov jätkab äritegevust, avades Tartus, Vaksali 1-a, küttepuude laojärgi firma all „A. Raskasov“.
51. Emma Reinson jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Kungla 45, toiduainetekaupluse firma all „Emma Reinson“.
52. Eugen Saaliste lõpetanud lihakaupluse pidamise Anija v., Kehras, samas asetsevat segakauplust peab edasi firma all „Eugen Saaliste“.
53. Kr. Saar ja Ko, Tallinn, Viru 3, Bernhard Espenberg'i prokuura kustunud.
54. Olga Saar lõpetanud Nõmmel, Raudtee 13, majapidamistarvetekaupluse; edasi peab Tallinnas, Kopli 12, majapidamistarvetekauplust firma all „Olga Saar“.
55. Menasse Šein jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Vene 16, jalanõudetööstuse firma all „Jalanõudetööstus M. Šein“.

(Järgneb.)

EESTI PANGA NÄDALA-ARUANNE

AKTIVA

31. jaanuaril 1941. a.

PASSIVA

1. Kattevara:	
kuld: rahas ja kangides . . .	40.930.981,98
välisraha	4.672.177,18
2. Vahetusraha	1.250.423,18
3. Sisevekslid:	
kaubavekslid	21.662.440,15
põllumajandusl.	2.462.400,16
metsatööstusl.	17.100,—
	24.141.940,31
4. Laenud:	
valitsusele	—
teistele *)	25.465.777,63
5. Kinnis- ja vallasvara	3.449.832,71
6. Muud aktivad	20.519.646,06
	<u>130.430.779,05</u>

1. Põhikapital	5.000.000,—
2. Tagavarakapital	1.276.038,89
3. Eritagavarakapital	4.122.865,94
4. Jooksvad kohustused:	
a) pangatähed liikvel	62.461.885,—
b) jooksvad arved:	
valitsuse	15.937.317,45
pankade	14.802.987,86
teised	4.374.087,27
	35.114.392,58
5. Muud passivad	22.455.596,64
	<u>130.430.779,05</u>

Kattevara vahetõr jooksvate kohustustega: 46,74%.

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 746.976,21.

JUHATUS

Välisbörsid

	L O N D O N									
	2. II	3. II	5. II	6. II	7. II	8. II	9. II	10. II	12. II	
New-York	—	—	4.02 ¹ / ₂ -4.03 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—	4.02 ¹ / ₂ -4.03 ¹ / ₂
Berlin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Helsingi	245.—	250.—	250.—	250.—	247.50	—	251.—	250.—	250.—	250.—
Stokholm	—	—	16.85-16.95	—	—	—	—	—	—	16.85-16.95
Kopenhagen	20.53	20.43	20.50	—	20.56	—	—	—	—	20.56
Oslo	—	—	17.65-17.75	—	—	—	—	—	—	17.65-17.75
Riga	20.87	—	20.87	—	—	—	—	—	—	20.81
Kaunas	23.37	—	23.37	—	—	—	—	—	—	23.31
Amsterdam	—	—	7.53-7.58	—	—	—	7.52-7.57	—	—	7.53-7.58
Pariis	—	—	176 ¹ / ₂ -176 ³ / ₄	—	—	—	—	—	—	176 ¹ / ₂ -176 ³ / ₄
Zürich	—	—	17.85-17.95	—	—	—	—	—	—	17.85-17.95
Brüssel	—	—	23.70-23.85	—	23.75-23.90	23.80-23.95	—	—	—	23.80-23.95
Milano	—	—	78.50	—	—	—	—	—	—	78.25
Varssav	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Praha	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Budapest	22.37	—	22.37	—	—	—	—	—	—	22.31
Tallinn	16.37	—	16.37	—	—	—	—	—	—	16.37
Moskva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Madrid	—	—	39.00	—	—	—	—	—	—	—
Kuld p. u.	168 sh.	—	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	168 sh.	—	168 sh.
Höbe " "	21 ¹³ / ₁₆	—	21 ³ / ₄	21 ¹¹ / ₁₆	21 ¹ / ₂	21 ¹ / ₂	21 ¹ / ₂	21 ¹ / ₄	—	21 ⁹ / ₁₆
Plaat. " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

	B E R L I N										
	31. I	1. II	2. II	3. II	5. II	6. II	7. II	8. II	9. II	10. II	12. II
London	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90	9.90
New-York	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493	2.493
Helsingi	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05	5.05
Stokholm	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35	59.35
Kopenhagen	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10	48.10
Oslo	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65	56.65
Riga	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80	48.80
Kaunas	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98
Amsterdam	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35	132.35	132.60	132.45	132.65	132.50	132.50
Pariis	55.20	—	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05	56.05
Zürich	56.05	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92	55.92
Brüssel	42.32	42.36	42.36	42.30	42.24	42.20	42.06	42.02	41.96	41.96	41.96
Milano	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10
Praha	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600	8.600
Tallinn	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50	62.50

J. Puhk ja Pojad suurveski saadused

13. II 1940. a.

	Kroonid.		Kroonid.	
Nisupüül (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):			Poolsõre	100 kg 42.—
„Sampo“	100 kg	26.—	Sõre	„ 43.—
„Kungla“	„	30.—	Manna	„ 43.—
„Kalev“	„	34.—	Rukkijahu	„ 18.00-19.50
„Eesti parem“	„	40.—	Rukkipüül	„ 26.00-27.00
„Granular“	„	37.—	Nisu pehme - sõre	„ 26.00-43.00
			Kaerahelbed	„ 32.—

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekiri ja hinnad (en gros). 7. II 1940. a.

J. Puhk ja Pojad suurveski:		Kroonid.			Kroonid
Jahud: rukki	100 kg	18.00—19.50	Raud, sordi	100 kg	36.00—38.00
„ püül	„	26.00—27.00	„ latt-	„	36.00—38.00
„ nisu, pehme—sõre	„	26.00—43.00	Raudvits	„	38.00—44.—
Kaerabelbed (Herkulo)	1 kg	—32	Raudplekk	„	43.00—58.—
A/S. Rotermanni teh.:			„ tsingitud	„	66.00—72.00
Jahud: rukki	100 kg	18.50	Raudtalad	„	32.00—33.00
„ püül	„	27.—	Teras, talla, ree	„	36.00—38.00
„ nisu, pehme — sõre	„	25.50—42.00	„ vedru	„	45.00—50.00
Nisu	„	23.00	Malm n. 2	„	—
Rukis	„	17.00	Inglitina	„	60.00—70.00
Kaerad, sööda	„	—	Seatina	„	60.00—70.00
Odrad, toidu	„	14.—	Vaskplekk, punane	„	200.00—260.—
Seemned: ristikeina, pun., hil.	„	220.—	Vaskplekk, valge	„	180.00—220.—
„ timuti	„	120.—	Tsinkplekk	„	90.—137.—
Õli, linaseemned % baas	„	—	Masinaõli	„	35.50—36.50
Herned, toidu, rohelist	„	22.00—35.00	„ Ameerika	„	—
Kartulitärklis „Supérieur“	„	31.—	Mootoriõli, Ameerika	„	51.00—78.—
„ „Prima“	„	29.—	„ Poola	„	—
Siirap, kartuli, 42%	„	32.00—34.00	Autoõli, Ameerika	„	56.00—135.—
Glükoos	„	32.00—34.00	A/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt-		
Margariin, kodumaa	„	100.00	teõli, tsistern	1000 kg	60.00—75.—
Kakao, Hollandi	1 kg	1.50—2.50	Tsilindriõli, Ameerika	100 „	43.00—50.—
Kohv, Rio, Santos jne.	„	—	Nafta, Vene	„	—
„ Kesk-Ameerika sordid	„	—	Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	„	24.00—25.00
Tee, laht., oranž Pekoe, Tselion	„	—	„ Ameerika „	„	—
Tee, laht. oranž Pekoe, Java	„	—	Bensiin, Esimese Eesti Põlevkivi-		
Sidrunid	kast	29.00—32.00	tööst. segabensiin, fr. Kohtla, netto ltr.	„	—55
Apelsinid	„	—	Autobensiin fr. Tallinn	„	—55
Suhkur, peenike, Englise	100 kg	—	A/Ü. Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“,		
„ Vene	„	59.00	tsistern. fr. Tall. ühes teedemaks.	„	—57
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	„	—	Bensiin, I s., välisbensiin	„	—59
„ „ Irboska ja Narva	„	3.20—3.85	Pesusooda, kodumaa	100 kg	11.50—12.00
„ „ Saksa, fr. Tallinn	„	—	Seebikivi	„	36.50—38.00
„ „ Vene „	„	3.20—3.85	Värvid, nigros., vees sulav., välism. 1 kg	„	—
Heeringad: Šoti „Matties“, Isort, tünn	„	—	„ tsinkvalge, välism. 100 „	„	61.00—64.00
„ Norra	„	43.00—48.00	„ tinavalge, „	„	1.30
Liha, sea, I sort	1 kg	00.94—1.02	„ ooker, „	„	16.00—23.00
Liha, looma, I sort	„	00.42—00.63	Kunstväetised: fr. Tallinn ja Pärnu		
Õlikoogid, linaseemne	100 kg	15.50—16.25	Superfosfaat 18/20% ⁰ , inglise	100 kg	—
Sojatangud	„	—	„ „ vene	„	—
Nisukliid	„	10.00	„ „ lahti-		
Maapähklikoogijahu	„	—	selt, fr. piir	„	6.10
Kivisüsi, sepa, fr. Tallinn	1000 kg	50.00—52.50	Superfosfaat 18/20% ⁰ , vene kot-		
Kivisüsi, auru, fr. Tallinn	„	47.00—48.00	tides fr. piir	„	7.00—7.25
Koks, gaasi, Tallinna gaasivabr.	1000 kg	75.00	Toomasjahu 15 ¹ / ₂ % ⁰	„	—
Koks, kütte	„	60.00	Segafosfaat 22 ² / ₃ % ⁰	„	—
Kütteturvas (A/s., „Eesti Turbat.“)	„	11.50	Eesti fosforiit 25 ² / ₇ % ⁰	„	—
Turbabrikett fr. vagun Tootsi jaam	„	16.50	Kaalisool 40% ⁰	„	14.25
Põlevkivi, netto	„	9.00	Kainiit 14% ⁰	„	—
Kütteõli, netto	„	58.00	Lubisalpeeter 15 ¹ / ₂ % ⁰	„	16.55
Raskeõli A. B. C.	100 kg	7.25	Tšiilialpeet. 16% ⁰ (terakuuline)	„	17.35
Estobituumen A. B. C. D. E. F.	„	—	Lubiammoonsalpeeter 20,5% ⁰	„	18.85
„ tünnid br.	„	9.75	„ 16% ⁰	„	15.25
Asfaltemulsioon	„ netto	10.25	Väävelhappuammoonium 20,6% ⁰	„	16.75
Asfaltmastiks	„	5.75	Põllukips, jahvatatud, fr. Irboska	„	—
Katuselakk, vaatides, „ br.	„	10.25	Tsement		
Fenolaat, „ „ netto	„	5.25	Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere	„	—
Karbolilineum „Estokarbolineum“	„	—	„ paberkottides	100 kg	2.70
„ A. B. C. netto	„	8.75—11.75	Kriit, pestud	„	5.20
Raualakk, netto	100 kg	16.75	Kivitorv	„	14.00—22.50
Immutusõli D. C., netto	„	6.75—7.75	Puutorv	„	21.—
Maanteeõli	„	5.80	Lubi, Tallinn, „	1000 kg	35.—
Viljapuu-karbolilineum, netto	ltr.	00.25	„ fr. Tamsalu	„	22.—
Mootorpetrooleum, ...	kg	00.16	Kips, krohvimise, fr. v. Irboska	„	30.—
Mootornafta	„	0.11,5	„ krohvimise, fr. v. Tallinn	„	40.00—42.00
Diiselnafata	„	0.11,5	Telliskivi, I s., fr. Tallinn	1000 tk.	42.—
Putukamürk „Puttox“	„	1.50	Silikaat, I s., fr. vabrik	„	37.00—38.00

Tulitikud, originaalkast (5000 toosi)		Kroonid	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
	kast	125.—		
Tallanahk, Eesti nahast	1 kg	2.80—3.40		
Tallanahk, Ameerika, I s.		3.40—3.80		
Linaseemneõli	100 kg	84.00—87.00		
Värnits	100 kg	84.00—87.00		
Piirit., puh., eksp. (ekskl.v.) fob Tall. hl/alk.		45.00—50.00		
Paber, rotatsiooni	100 kg	23.20		
Puuvillane riie, Bjas, netto	mtr.	0.60—0.71		
" " Mitkal	"	0.46—0.61		
L a m b a v i l l 3. II 1940. a.				
" I sort	1 kg Kr.	7.50		
" II "	" "	6.60		
" III "	" "	4.80		
Hinnad koos riikliku juuremaksuga.				
Võ i. 5. II 1940. a. Tendents: kindel.				
1. sort 1 kg Kr. 2.13, mis on tulnud sisse 29. I — 3. II 40				
K a s e i i n. 5. II 1940. a.				
Toorkaseiin I s. 1 kg fr. piimatallitus.	Kr	—24		
" II " " " " " "	"	—22		
Tendents: " kindel."				
L a m b a l i h a 2. II 1940. a.				
Eksporditava värskelambaliha hind Tallinna tapamajades headuse järgi 125 senti kg.				
Peekonsigade nädalalhinnad Tallinnas 2. II 1940. a.				
Peekonsigade tapakaal:				
	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	104	99	93	
55,5—59 "				
72,5—75 "	99	95	89	Siseturu-
75,5—80 "	95	91	88	hinnad
Elussigade hindadeks noteeriti:				
kuni—120 kg raskused 72 s. eluskaalu kg.				
121—160 "	80	"	"	"
161 ja raskemad	72	"	"	"
Sead eluskaaluga 90—110 kg, olenevalt transpordivõimalusest, võivad minna ekspordiks kas elussigadena või tapetult.				
K a n a m u n a d. Tendents: ekspordimunadel vaikselt.				
2. II 1940. a.				
1 kg ekspordimune fr. kogumispunkt	Kr.	1.30		
1 " siseturumune "	Kr.	1.25		
Kanam. rask. 20—45 gr. 90 snt. kg fr. kogumispunkt.				
P i i m. 5. II 1940. a.				
Talupidajate poolt müüdava piima hind Tallinnas ühe liitri eest:				
I valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües		14 s. ltr.		
I valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües		13 " "		
II valiku rööskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües		12 " "		
II valiku rööskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües		11 " "		
Juust 5. II 1940. a. Tendents: kindel.				
Juustu hinnaks noteeriti ilma riikliku juuremaksuta fr. Tallinn:				
Sissetuln. juustu vanaduspeab olema vähem. 120 päeva				
Ekspordijuust:		Siseturujuust		
Šveitsi juust kuni 80-kg ratas ja üle				
sort 12 A 133 senti kg	143 s. kg	Šveitsi 1.10—1.30		
" 12 B 130 "	140 "	Edami 1.20—1.30		
" 11 A 125 "	135 "	Backst. 1.10—1.25		
" 11 B 122 "	132 "	Tilsiti 1.15—1.25		
" 10A, B, C 105 "	105 "			
Konserv. 35% rasva	110—120			
45% "	150—170			
50% "	190			
L i n a d. 2. II 1940. a. Tendents: kindel.				
Lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):				
Lina, ristna R		205	195	
hoffsdreiband HD		196	186	
dreiband D		187	177	
ordinäardreiband OD		178	168	
liivi ordinäardreiband LOD		169	159	
takupraak H		160	150	
Takud I	1 kg	140		
" II	"	130		
" III	"	118		
" IV	"	103		
" ehituse	"	20—25		
K a r t u l i d: 5. II 1940. a. Tendents:				
1. Söögikartul:				
Virurannal				
Läänerannal	kv. Kr.	—		
2. Seemnekartul: "Majesteet"	"	—		
Seemnekartuli hind 100% ekspordikõlvulise valiku eest vastavalt tunnustamise klassile.				
3. Tööstuskartul:				
tärglisevabrikuis		—	tärglise kg	
Põhja-Eesti piiritusevabrikuis	16—18 s.	"	"	
	või kv. Kr.	3.00—3.50		
K a l a d. 5. II 1940. Ekspordikõlvulised fr. rannik.				
Lõhe marjaga, värskel, kaal alat. 6 kg.	kg snt.	—		
Lõhe niisaga, värskel, kaal alat. 6 kg	" "	—		
Tendents:				
Angerjas, elus, rändangerjas, kaal alates 400 g		—		
—do— elus paigaangerjas	kg snt.	—		
Tendents: kindel				
Koha, värskel, alates 38 cm, kuni 1 kg	" "	75		
Tend.: kindel.				
Koha, kaal 1—3 kg	Tend.: kindel.	" "	100	
Haug, elus, sumpades kg	" "	—		
Haug, mere, värskel, valik 1—3 kg	Tend. kin.	" "	60	
Haug, järve, " "	" "	" "	58	
Ahven, värskel, alat. 150 gr	" "	" "	35	
Ahven, 60—150 gr	" "	" "	21	
Tursk, " sula, " 1 kg fr. Tall.	" kind.	" "	11	
roogitud, ilma peata, kaal alates 600 gr	" "	" "	22	
Aiasaadused. 2. II 1940. a.				
Õunad: ekspordikõlvulised, fr. Tallinn, pakkimiskuludeta fr. kokkuostupunkt:				
sügissordid		—		
talvesordilised: I valik		—33		
II "		—28		
Tendents: püsiv				
Tööstusõunad, Antonovka-sordilised õunad		—		
Tendents:				
Jõhvikad: ekspordikõlvulised, franko kokkuostupunkt, pakkimiskuludeta		—32		
Tendents: kindel.				
Kurgid: konservitud, plektoosid 5 kg fr. ladu Tallinn		2.60 toos		
Tendents: elavam.				
Sigurid: ekspordikõlvulised, fr. kokkuostupunkt, pakkimiskuludeta		—		
Tendents:				
Sibulad: ekspordikõlvulised, fr. kokkuostup.		—22		
Tendents: püsiv.				
Toornahad 2. II 1940. a.				
Hinnad olid maksavad vastuvõtupunkt 5. II—11. II 1940. a. f				
Hobusenahad: soolatud, 17 kg ja üle; värsked 20 kg ja üle		Kr. 13.—	tükk	
soolatud, alla 17 kg; värsked, alla 20 kg		" "	"	9.00 "
praak.		" "	"	5.00 "
Tendents: kindel.				

Veisenahead:	
pullinahad värsked I	Kr. 1.10 kg
" " II	" 1.— "
lehma ja mullikanahad värsked I	" -0.90 "
" " II	" -0.80 "
" " praak	" -0.65 "
pullinahad soolatud I	" 1.30 "
" " II	" 1.15 "
lehma ja mullikanahad soolaiud I	" 1.10 "
" " II	" -0.96 "
" " praak	" -0.82 "

Tendents: kindel.	
Vasikanahad: kerged, värskelt kuni	
3 1/2 kg ja kuivad	" 4.80 tükk
rasked, värskelt kuni 3 1/2 kg ja üle	" 1.55 kg
praak	" 3.00 tükk
Tendents: selgusetu.	

Lambanahad:	
I OJ	Kr. 4.10 tükk
II J	" 3.50 "
III L	" 2.75 "
IV K	" 2.25 "
V praak	" -0.80 "

Tendents: kindel.
Karusnahad 2. II 1940.

fr. vastuvõtupunkt	
I. Kasvanduse karusnahad	Kr. — tk.
II. Jahi karusnahad: Tendents: püsiiv.	
metsjänes, täisväärt. kindel (1/1)	" 0.50 "
punane rebane selgusetu (1/1)	" 16.— "
tuhkur kindel (1/1)	" 7.— "
nirk selgusetu (1/1)	" 2.75 "
orav " (1/1)	" -0.70 "
naarits kindel (1/1)	" 20.— "
mägra selgusetu (1/1)	" 4.— "

Tendents:	
III. Hõberebasenahad:	
1) mustad ja tumedad, täisväärt. (1/1) Kr.	tk.
2) 1/4 hõbe " (1/1) "	" "
3) 1/2 " " (1/1) "	" "
4) 3/4 " " (1/1) "	" "
5) täishõbe, " (1/1) "	" "
6) vigastatud " — "	" "

Tendents:	
Metsamaterj. hinn. fr. laduplats Tallinn. 10. I 1940.	
Palgid: kuusk ja mänd	thm. kr. 16.00—17.00
Plokk-palgid	" 30.00—33.00
Pakud: kuusk	" 12.—
" mänd	" 12.—
Paberipuud — sulfiit	r.-m. " 8.20—10.00

Paberipuud — sulfaat, fr. Kehra	
laduplats, 75% kooritud r.-m. kr.	6.65
Paberipuud — sulfaat, fr. Kehra	
laduplats, 30% kooritud	kr. rm. 6.—
Paberipuud—sulf.-haab. fr. Kehra	
laduplats, 30% kooritud	r.-m. Kr. —
Toe puud	" 8.00—9.00
Pakud: kask	thm. " 17.00—30.00
lepp I sort	" 32.00
" II "	" 18.00
haab I "	" 35.00
" II "	" 25.00
saar	" 18.00—30.00
Prussid	thm. " 34.00—38.00

Säetud materjal: plangud +	
25% laudu: alus 7":	
" kuusk u/s	" 38.00
" IV sort.	" 34.00
" mänd u/s	" 37.00
" IV sort.	" 33.00
Kastilanaud	" 50.00—60.00
Krohviliistud	tk. —
Liiprid 25 cm x 25 cm x 272 cm "	" —

Tendents: selgusetu.
Prahid.

Lina	
Tallinn — Stettin	1000 kg Rmk. 20.00
" — Gent	1016 " sh. —
" — Dundee	" " —

Puumaterjalid. Standard	
Tallinn — London	sh. —
" — Hull	" " —
" — Manchester	" " —
" — Grangemouth	" " —
" — Belfast	" " —
" — Dundee	" " —
" — Antwerpen	" " —
" — Gent	" " —
" — Rotterdam	" " —
" — Amsterdam	" " —

Segakaup.	
Tallinn — Stettin	1000 kg Rmk. 12.00—45.—
" — London	1016 kg sh. —
" — Stokholm	1000 kg Rkr. 20.00—100.—
" — Stettin, või	" " Rmk. 1.50
" — London	" " sh. —

Kartulid.	
Tallinn—Stokholm	1000 kg Ekr. 30.—

Toiduainete turg

London 12. II 40.	
Bacon, kaal 112 Ingl. naela. maks. hind sh. 113/6	
Nisu, kaal — 496 Ingl. n. = 225 kg.	
Northern Manitoba	sh. 29/6
Rosario Santa Fe	" —
6.—27. XII 39.	
Jahu, kaal — 140 Ingl. n. = 62,5 kg	
Good Canadian	sh 12/-
Odrad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg „	6/-
Kaerad, „ „ „ = 50 kg „	6/9
Linad, cif per tn.	
Livonian, Basis Risten . nom. £	120
12. II 40.	
Manchester.	
Või.	
Eesti	maks. sh. 143/-

Hamburg.	
Nisu.	
Sisemaa, 50 kg eest	Rmk. noteerimata
Manitoba I, cif 100 kg eest term. \$	" "
Hard Atlantic	" "
Rukis, 1000 kg eest.	
La Plata, Hamburgis	sh. " "
" " Amsterdamis	" " "
Suhkur.	
Toores	sh. " "
Belgia	" "
Hollandi	" "
Riis, Burmah II	Rmk. " "

Väärtpaberite kursid Tallinna börsil

31. I 1940. a.

Väärtpaberid	Nomin.- väärt.	Viimane divid.	Teatud	Ostjad	Müüjad
1927. a. 7% E. V. välisl. \$	1000	—	—	3800	—
1927. a. 7% E. V. välisl. £	100	—	—	1700	—
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maks. s. A. B. C. (55 a.) 2.66%	100	—	—	60	—
5% E. V. Majandusm. võlakirj.	100	—	—	100	—
Majandusmin. rahandusosakonna pantkirjad:					
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	45	—
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	50	—
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	20	—
Pikal. P.: pantl. (20 a.) 6%	5000	—	—	5000	—
" " " " " " 6%	1000	—	—	1000	—
võlakirjad (20 a.) 5%	5000	—	—	5000	—
" (5 a.) 5%	5000	—	—	5000	—
" (5 a.) 4½%	5000	—	—	5000	—
" (5 a.) 4%	5000	—	—	5000	—
4½%/0 E. Maap. pantl. (7 s.)	100	—	—	100	—
4½%/0 " " " (8 s.)	100	—	—	100	—
4½%/0 " " " (9 s.)	100	—	—	100	—
4% Asunduskapit. võlakirj.	100	—	—	85	—
4% Asundusk. võlakirj. mis antud E. Maap. poolt krediitasutust. nende nõudm. ümberlaenust.	100	—	—	—	—
6% E. Hüpot.-p. pantlehed	100	—	—	89	90
5% E. Maakrediits. riigi poolt garanteerit. pantl.	100	—	95	95	96
5% E. Maakrediits. pantl.	100	—	—	—	—
Aktsiad: Eesti Pank	50	9%	—	65	—
Krediit Pank a.s.	50	7½%	—	—	—
Pärnu Krediit Pank	50	4%	—	—	—
Tartu Tööstuse Pank, a/s.	50	5%	—	—	—
Balti Puuvilla ketr. ja kud. vabr. a/s.	50	3%	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s., end. „Volta“	100	8%	—	—	—
„Eesti Union“ kindl. a/s.	50	6%	—	—	—
„Ephag“ Eestim. rohu- ja apteegikaub. ühing	100	9%	—	—	—
Eestimaa trükikoda a/s.	50	—	—	—	—
„Ilmarine“ a/s.	100	—	—	—	—
„Fr. Krull“ a/s.	50	8%	—	—	—
„Hansa“ kindl. a/s.	50	10%	—	—	—
„Kinnisvara“ o/üh.	50	6%	—	—	—
„Kütte Jõud“ a/s.	100	—	—	—	—
„Majaomanik“ kinnisvarade kasut. o/ü.	50	7%	—	—	—
„Massoprodukt“ a/s.	50	—	—	—	—
„Mootor“ o/ü.	1000	8%	—	—	—
Narva Kirjastustühisus	50	5%	—	—	—
Piirit. puhast. vabr. o/üh.	500	3%	—	—	—
„Polaris“ Eesti kindl. a/s.	50	12%	—	—	—
„Port-Kunda“ a/s.	50	6%	—	—	—
Põhja kindlustuse a/s.	50	8%	—	—	—
Saku õlletehase a/s.	50	5%	—	—	—
C. Siegel a/s.	50	5%	—	—	—
Sindi Tekstiilvabrikute Üh.	50	—	—	—	—
Türi Pab. ja Puup.-v. a/s.	50	—	—	—	—
„Ühiselu“ a/s.	50	—	—	—	—
O/ü. „Tarlon“	50	—	—	—	—
Kreenh. Puuvillas. Man. o/ü.	5000	1½%	730	730	732
„Eesti Kiviõli“ a/ü.	50	—	—	—	—
O/ü. R.-el.-t. Tehas „Ret“	100	10%	—	—	—
A/S. Tall. Laevauhisus	50	12%	—	—	—
O/ü. „Elamu“	50	7%	—	—	—
A/S. A. Rosenwald & Co.	250	—	—	—	—
K-o./ü. „Loodus“ põhiosat.	50	7%	—	—	—
" " " " " " eelisosatäh.	50	10%	—	—	—
O/ü. „Ilutrukk“ põhiosatäh.	50	8%	—	—	—
" " " " " " eelisosatäh.	50	8%	—	—	—

Tallinna fondibörsi

kursisedel

		6. II 1940	7. II 1940	8. II 1940	9. II 1940	10. II 1940	12. II 1940
London							
1 naelsterl.	O.	16.75	16.75	16.75	16.75	16.75	16.70
	M.	17.25	17.25	17.25	17.25	17.25	17.25
New York dollar	O.	4.17	4.17	4.17	4.17	4.17	4.17
	M.	4.23	4.23	4.23	4.23	4.23	4.23
Berliin	O.	167.50	167.50	167.50	167.50	167.50	167.50
	M.	170.50	170.50	170.50	170.50	170.50	170.50
Berlin (clearing) 100 s. riigim.		160.00	160.00	160.00	160.00	160.00	160.00
Helsingi 100 soome m.	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	8.59	8.59	8.59	8.59	8.59	8.59
Stokholm 100 rootsi kr.	O.	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50	99.50
	M.	100.50	100.50	100.50	100.50	100.50	100.50
Kopenh. 100 daan. kr.	O.	80.75	80.75	80.75	80.75	80.75	80.75
	M.	81.75	81.75	81.75	81.75	81.75	81.75
Oslo 100 norra kr.	O.	95.50	95.50	95.50	95.50	95.50	95.50
	M.	96.50	96.50	96.50	96.50	96.50	96.50
Riia 100 latti	O.	77.75	77.75	77.75	77.75	77.75	77.75
	M.	79.25	79.50	79.50	79.50	79.50	79.50
Kaunas 100 litti	O.	67.75	67.75	67.75	67.75	67.75	67.75
	M.	69.25	69.25	69.25	69.25	69.25	69.25
Amsterd. 100 floriini	O.	222.50	222.50	222.50	222.50	222.50	222.50
	M.	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50	226.50
Pariis 100 prants. fr.	O.	9.40	9.40	9.40	9.40	9.40	9.40
	M.	9.70	9.70	9.70	9.70	9.70	9.70
Zürich 100 helv. fr.	O.	94.00	94.00	94.00	94.00	94.00	94.00
	M.	96.00	96.00	96.00	96.00	96.00	96.00
Brüssel 100 belgat	O.	70.50	70.50	70.50	70.50	70.50	70.50
	M.	72.00	72.00	72.00	72.00	72.00	72.00
Milaano 100 liirat	O.	21.25	21.25	21.25	21.25	21.25	21.25
	M.	21.75	21.75	21.75	21.75	21.75	21.75
Milano (clearing) keskm. kurs.		—	—	—	—	—	—
		21.29	21.29	21.29	21.29	21.29	21.29
Varssav 100 slotti	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Kuld puhas üks gr.	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—

P. P.

Kindlustusaktiaseltsid „POLARIS“ ja „EESTI UNION“ on aastate jooksul seisnud omavahelises tihedas ärilikes koostöös.

Juhitav soovivat seda koostööd veelgi süvendada ning terven-
dada kindlustuse alal Eestis, vähendades omavahelist võitlust ja
kuluisid, seltsid otsustasid ühineda sel viisil, et härra Majandus-
ministri loaga vastavalt Kindlustusasutiste Seaduse § 43 nõuetele
Kindlustus-Aktiaselts „Eesti Union“ andis üle Eesti Kindlustus-
Aktiaseltsile „Polaris“ ja viimane võttis esimeselt vastu kogu
kindlustusportfelli ühes neist kindlustuslepinguist järelduvate
õigustega ja kohustustega. Tegevus jätkub

Eesti Kindlustus-Aktiaseltsi „Polaris“

nime all.

Ühenduses eelnimetatuga Eesti Kindlustus-A.-S. „Polaris“
võtab üle kogu Kindlustus-A.-S. „Eesti Union“i aktiva ja passiva.
Kindlustus-A.-S. „Eesti Union“i poolt seni väljaantud poliisid
ja muud kohustused säilitavad automaatselt oma jõu ka Eesti
Kindlustus-A.-S. „Polaris“e suhtes ilma erilise kirjaliku tõenduseta.
Samuti loetakse Eesti Kindlustus-A.-S. „Polaris“e esindajaiks
kõik senised Kindlustus-A.-S. „Eesti Union“i esindajad.

Eesti Kindlustus-A.-S. „Polaris“e teiseks asjaajajaks-direkto-
riks on senine Kindlustus-A.-S. „Eesti Union“i asjaajaja-direktor
härra RICHARD LAGRUM. Samuti läksid üle Eesti Kindlustus-
A.-S. „Polaris“e teenistusse Kindlustus-A.-S. „Eesti Union“i juhti-
vad tegelesed ning ametnikkond.

Kindlustus-A.-S. „Eesti Union“i juhatus, kasutades käesolevat
juhusit, palub kõiki ärisõpru ning kaastöölisi, kes on seni suhtu-
nud meie seltsile usaldusega, kaasa aidates tema arengule, vastu
võtta juhatuse otsekohesteim tänuavaldus, ning ta julge loota, et nad
ka tulevikus ei keeldu sama usaldust osutamast Eesti Kindlustus-
A.-S. „Polaris“ele, kelle püüdeks on alati olnud ja saab ka tule-
vikus olemas suuremate vastutuskapitaalide ning piiramata edasi-
kindlustamise võimaluste juures rahuldada küire ja korraliku asja-
ajamisega kõiki tarvidusi kindlustuskaitse järele.

Suurima lugupidamisega

**Kindlustus-Aktiaseltsi
„Eesti Union“
juhatus.**

P. P.

Väljudes kaalutlusest, et Kindlustus-Aktiaseltside „POLARIS“
ja „EESTI UNION“ aastaid kestnud tiheda koostöö võiks muuta
veelgi viljakamaks ja otstarbekamaks, otsustasime oma tegevuse
liitja ja ühiselt edasi töötada

Eesti Kindlustus-Aktiaseltsi „Polaris“

nime all.

Selleks võtab meie selts üle kogu Kindlustus-A.-S. „Eesti
Union“i kindlustusportfelli ühes kõigi sellest järelduvate õiguste
ja kohustustega, samuti ka kogu nimetatud seltsi aktiva ja passiva.

Kindlustus-A.-S. „Eesti Union“iga“ sõlmitud kindlustuslepin-
gud ja selle seltsi poolt allakirjutatud dokumentid säilitavad
automaatselt oma jõu Eesti Kindlustus-A.-S. „Polaris“e suhtes
ilma erilise kirjaliku tõenduseta.

Eesti Kindlustus-Aktiaseltsi „Polaris“e teiseks asjaajajaks-
direktoriks on Teile tuntud Kindlustus-A.-S. „Eesti Union“i senine
direktor härra RICHARD LAGRUM, ning koos temaga asus meil
tegevusse Kindlustus-A.-S. „Eesti Union“i ametnikkond. Samuti
astuvad meie seltsi teenistusse ka senised Kindlustus-A.-S. „Eesti
Union“i esindajad ja kaastöölised.

Teile eeltoodud teatavaks tehes jääme lootma, et Teile Kind-
lustus-A.-S. „Eesti Union“i“ lugupeetud kitendina et keeldu oma
usaldust selle seltsi vastu nõudset peale osutamast ka meie
seltsile. Teile võite olla veendunud, et meie kõik püüded raken-
dame jama kindlustusõiguste huvide kaitseks ja neile tekkivate
kahjude kiireks tasumiseks, nagu see alati on olnud meie seltsi
eesmärgiks.

Suurima lugupidamisega

**Eesti-Kindlustus-Aktiaseltsi
„Polaris“
juhatus.**

Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri Osaühisus

Asutatud 1857. a.

Vabrikud: Kreenholmis, Narva lähedal

Juhatus: Tallinnas, Pikk t. 68, tel. 426-63

Müügikoht: Kaubandus A/s. „Kreenbalt“

Tallinn, S.-Karja 13, tel. 425-14

Müük ainult suurel arvul